Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

70 (7396) | Аўторак, 17 красавіка 1945 г. | Цана 20 кап.

Войскі 3-га Украінскага фронта 15 красавіка авалодалі на тэрыторыі Аўстрыі горадам Санкт-Пельтэн—важным вузлом дарог і моцным апорным пунктам абароны немцаў на рацэ Трайзен.

Войскі 2-га Украінскага фронта пры садзейнасці войск 3-га Украінскага фронта акружылі і разграмілі групу нямецкіх войск, якая прабавала адступіць ад Вены на поўнач, і авалодалі пры гэтым гарадамі Карнейбург і Фларыдсдорф.

Слава воінам гераічнай Чырвонай Арміі!

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Камандуючаму войскамі 3-га Украінскага фронта

Маршалу Совецкага Саюза ТАЛБУХІНУ

Начальніку штаба фронта генерал-лейтэнанту ІВАНОВУ

Войскі 3-га УКРАІНСКАГА фронта, прадаўжаючы наступленне, сёння, 15 красавіка, авалодалі на тэрыторыі Аўстрыі горадам САНКТ-ПЕЛЬТЭН—важным вузлом дарог і моцным апорным пунктам абароны немцаў на рацэ ТРАЙЗЕН.

У баях за авалоданне горадам САНКТ-ПЕЛЬТЭН вызначыліся войскі генерал-палкоўніка ГЛАГОЛЕВА, генерал-маёра РАЖДЗЕСТВЕНСКАГА, генерал-лейтэнанта УТВЕНКА, генерал-лейтэнанта ТІХАНАВА, генерал-маёра ДЗЕНІСЕНКА, генерал-маёра СЕРОГІНА, палкоўніка ВІНДУШЭВА; артылерысты генерал-палкоўніка артылерыі НЕДЗЕЛІНА, генерал-маёра артылерыі БРЭЖНЁВА, палкоўніка СІНІЦЫНА, генерал-маёра артылерыі ВЕЛІКАЛЕПАВА, палкоўніка ЯБЛАЧКІНА, палкоўніка ПІЧКУРА, падпалкоўніка ІЛЬІНА; танкісты генерал-маёра танкавых войск ПАВЕЛКІНА, генерал-маёра ГАВАРУНЕНКА, палкоўніка БУДНІКАВА, падпалкоўніка ЕЖЭЛАВА, палкоўніка ЧУНІХІНА, палкоўніка ІНДЗЕЙКІНА, палкоўніка ГАРЧЫНСКАГА, палкоўніка ЛУК'ЯНАВА; лётчыкі генерал-палкоўніка авіяцыі СУДЗЕЦ, генерал-маёра авіяцыі КАРСАКОВА, генерал-лейтэнанта авіяцыі ТОЛСЦІКАВА, генерал-маёра авіяцыі ТІШЧАНКА, палкоўніка СМІРНОВА, падпалкоўніка ШАЦІЛІНА, падпалкоўніка СЦЕПАНАВА; сапёры генерал-палкоўніка інжынерных войск КАТЛЯРА, палкоўніка ВАДАВАТАВА, палкоўніка НОМІНАС, маёра САФРАНКОВА, маёра КАВАЛЁВА; сувязісты генерал-лейтэнанта войск сувязі КАРАЛЁВА, генерал-маёра войск сувязі ГАНЧАРЭНКА, інжынер-маёра РУБАНАВА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за авалоданне горадам САНКТ-ПЕЛЬТЭН, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 15 красавіка, у 21 гадзіну сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 3-га Украінскага фронта, якія авалодалі горадам САНКТ-ПЕЛЬТЭН,—дванаццаццю артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне САНКТ-ПЕЛЬТЭН.

Вечная слава героям, паўшым у баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

5 красавіка 1945 года.
№ 336.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Камандуючаму войскамі 2-га Украінскага фронта

Маршалу Совецкага Саюза МАЛІНОЎСКАМУ

Начальніку штаба фронта генерал-палкоўніку ЗАХАРАВУ

Войскі 2-га УКРАІНСКАГА фронта пры садзейнасці войск 3-га УКРАІНСКАГА фронта акружылі і разграмілі групу нямецкіх войск, якая прабавала адступіць ад ВЕНЫ на поўнач, і авалодалі пры гэтым гарадамі КАРНЕЙБУРГ і ФЛАРЫДСДОРФ — магутнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў на левым беразе ДУНАЯ.

У ходзе баёў войскі фронта ўзялі ў палон больш 3.000 нямецкіх салдат і афіцэраў, а таксама захапілі многа ўзбраення і іншай ваеннай маёмасці.

У баях пры разгроме акружанай групы нямецкіх войск і за авалоданне названымі гарадамі вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта ПЕТРУШЭЎСКАГА, генерал-лейтэнанта ЗАХВАТАЕВА, генерал-маёра БІРМАНА, генерал-маёра ДЗЕРАВЯНКА, генерал-лейтэнанта РУБАНЮКА, генерал-лейтэнанта БАХЦІНА, генерал-маёра БІРУКОВА, генерал-маёра МАРГЕЛАВА, генерал-маёра САКАЛОЎСКАГА, генерал-маёра ІВАНОВА, палкоўніка КАЎТУН-СТАНКЕВІЧА, палкоўніка САГІТАВА, палкоўніка ВАСІЛЕЎСКАГА, палкоўніка АНДРУКОВА, палкоўніка ДРЫЧКІНА, палкоўніка ЧЫЖОВА, падпалкоўніка ДРАНІШЭВА, падпалкоўніка ДРЫГА; караблі і часці Чырвонасцяжнай Дунайскай флатыліі контр-адмірала ХАЛАСЦЯКОВА; артылерысты генерал-маёра артылерыі АЛЕКСЕЕНКА, генерал-маёра артылерыі ЦЫКАЛО, генерал-маёра артылерыі РАТАВА, генерал-маёра артылерыі ІВАНОВА, палкоўніка ЛІХАЧОВА, палкоўніка МОТАВА, палкоўніка БУЛАХЦІНА; танкісты генерал-лейтэнанта СВІРЫДАВА, палкоўніка РУМЯНЦАВА, падпалкоўніка ІВАНОВА, падпалкоўніка МАЛЫШЭВА, палкоўніка САФІУЛІНА, палкоўніка ОГНЕВА, палкоўніка ЛЯШЧЭНКА; лётчыкі генерал-лейтэнанта авіяцыі СЦЕПІЧАВА, генерал-лейтэнанта авіяцыі ПАДГОРНАГА, генерал-маёра авіяцыі КАМАНІНА; сапёры палкоўніка ЗІМІНА, палкоўніка КАЛІНІЧЭНКА, палкоўніка КАВАЛЕНКА; сувязісты палкоўніка ЕГОРАВА, падпалкоўніка СУХІХ, палкоўніка дзяржаўнай бяспекі КАРПАВА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях пры разгроме акружанай групы нямецкіх войск і за авалоданне гарадамі КАРНЕЙБУРГ і ФЛАРЫДСДОРФ, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 15 красавіка, у 22 гадзіны 30 мінут сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 2-га Украінскага фронта, якія разграмілі акружаную групу нямецкіх войск і авалодалі пайменаванымі гарадамі,— дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях пры разгроме акружанай групы нямецкіх войск і за вызваленне КАРНЕЙБУРГА і ФЛАРЫДСДОРФА.

Вечная слава героям, паўшым у баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

5 красавіка 1945 года.
№ 337.

Аб паездцы Народнага Камісара Замежных Спраў В. М. Молатава ў Злучаныя Штаты Амерыкі

Совецкім Урадам атрыман спецыяльны зварот Прэзідэнта Злучаных Штатаў Амерыкі пана Трумэна і Дзяржаўнага Сакратара пана Стэтыніуса з запрашэннем Народнага Камісара Замежных Спраў СССР В. М. Молатава наведаць Вашынгтон і прыняць удзел у работах канферэнцыі Аб'яднаных Нацый у Сан-Францыска. Не гледзячы на цяжкасці, звязаныя з адсутнасцю В. М. Молатава ў Маскве ў сувязі з прадстаячай сесіяй Вярхоўнага Совета СССР, Совецкі Урад, з прычыны прыведзеных акалічнасцей, прыняў указанае запрашэнне.

В. М. Молатаў наведае Прэзідэнта ў Вашынгтоне і ўзначаліць совецкую дэлегацыю на канферэнцыі ў Сан-Францыска.

Аб папаўненні састава Дэлегацыі на канферэнцыю ў Сан-Францыска

Совецкі Урад дадаткова назначыў членамі Дэлегацыі Совецкага Саюза на Канферэнцыю Аб'еднаных Нацый у Сан-Францыска Старшыню Усесаюзнага Цэнтральнага Совета профсаюзаў В. В. Кузнецова і Народнага Камісара Замежных Спраў РСФСР А. І. Лаўрэнцьева.

Да пытання аб удзеле Польшчы на канферэнцыі ў Сан-Францыска

У совецкім друку паведамлялася ўжо аб зароце Совецкага Урада да Урадаў Злучаных Штатаў Амерыкі, Вялікабрытаніі і Кітая па пытанню аб запрашэнні Польшчы на канферэнцыю па запверджанню Міжнароднай Арганізацыі па падтрыманню міру і бяспекі, якая склікаецца 25 красавіка ў г. Сан-Францыска. У гэтым звароце Совецкага Урада, як вядома, гаварылася, што, калі ў бліжэйшым будучым будзе ажыццёўлена або закончана рэарганізацыя Часовага Польскага Урада, на канферэнцыю ў Сан-Францыска неабходна запрасіць прадстаўнікоў Часовага Польскага Урада ў Варшаве, Урада, які ажыццяўляе ўладу на ўсёй тэрыторыі Польшчы і карыстаецца падтрыманнем польскага народа.

Паводле вестак, атрыманых з аўтарытэтных крыніц, Урады Злучаных Штатаў Амерыкі і Вялікабрытаніі ў сваіх адказах на ўказаны зварот Совецкага Урада паведамілі, што да ажыццяўлення рэарганізацыі Часовага Польскага Урада яны не лічаць магчымым запрасіць яго прадстаўнікоў на канферэнцыю ў Сан-Францыска. Кітайскі Урад у сваім адказе паведаміў Совецкаму Ураду, што ім у сучасны момант не прынята рашэнне па гэтаму пытанню. Кітайскі Урад матывіраваў гэта тым, што, з прычыны адмоўнага адказу Брытанскага і Амерыканскага Урадаў, пытанне аб згодзе або нязгодзе Кітайскага Урада не мае, моў, практычнага значэння.

Паводле вестак, атрыманых з тых-жа крыніц, Совецкі Урад прадаўжае настойваць на сваёй прапанове аб неабходнасці абавязковага ўдзелу ў канферэнцыі ў Сан-Францыска прадстаўнікоў Польшчы ў асобе Часовага Польскага Урада.

(ТАСС).

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 15 КРАСАВІКА

На працягу 15 красавіка на Земландскім паўвостраве, на паўночным захадзе і захадзе ад КЕНІГСБЕРГА, войскі 3-га Беларускага фронта, прадаўжаючы наступленне, з баямі занялі больш 60 населеных пунктаў, у тым ліку РАУШЭН, ГЕОРГЕНСВАЛЬДЭ, ВАРНІКЕН, ГРОС КУРЭН, КЛАЙН КУРЭН, БРУСТЭРОРТ, ГРОС, ДЫРШКАЙМ, КРАЙСЛЯКЕН, ГРОС ХУБНІКЕН, КЛАЙН ХУБНІКЕН, ДОРБНІКЕН, КРОЙЦЛЯКЕН, ЛЕН, ПАЛЬМНІКЕН, ЗОРГЕНАУ, ВІЛКАУ, ТЫРЗНБЕРГ, КОРГАУ, КЛАЙН МЕДЗНАУ, МЕДЗНАУ, АЛЛІХ ПОЗАЙЕН, ШУЛЬТЕН, ЛЕМПАНЕН, ВІЛЬТЭН. У баях за 15 красавіка войскі фронта ўзялі ў палон больш 3.000 нямецкіх салдат і афіцэраў.

Войскі 2-га УКРАІНСКАГА фронта, пры садзейнасці войск 3-га УКРАІНСКАГА фронта, акружылі і разграмілі групу нямецкіх войск, якія прабавалі адступіць ад ВЕНЫ на поўнач, і авалодалі пры гэтым гарадамі КАРНЕЙБУРГ і ФЛАРЫДСДОРФ — магутнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў на левым беразе Дуная, а таксама занялі населеныя пункты ХАГЕНБРУН, БІЗАМБЕРГ, ЛАНГЕНЦЭРСДОРФ, ШТАМЕРСДОРФ, ЛЕОПОЛЬДАУ, КАГРАН, ШТАДЛАУ.

У ходзе баёў войскі фронта ўзялі ў палон звыш 3.000 нямецкіх салдат і афіцэраў і захапілі наступныя трафеі: самалётаў — 32, танкаў і самаходных гармат — 49, палявых гармат — 170, мінамётаў — 220, кулямётаў — 215, аўтамашын — 750, паравозаў — 175, вагонаў — 4.500, складаў з ваеннай маёмасцю — 39.

Войскі 3-га УКРАІНСКАГА фронта, прадаўжаючы наступленне, 15 красавіка авалодалі на тэрыторыі Аўстрыі горадам САНКТ-ПЕЛЬТЭН — важным вузлом дарог і моцным апорным пунктам абароны немцаў на рацэ Трайзен, а таксама занялі населеныя пункты ПРЭЙВІЦ, ТРАЙСМАУЭР, ПОТЭНБРУН, РАТЦЭРСДОРФ, ШТАТЭРСДОРФ, АЛЬТМАНСДОРФ. У баях за 14 красавіка войскі фронта ўзялі ў палон 1.140 нямецкіх салдат і афіцэраў.

На другіх участках фронта істотных змен не было.

За 14 красавіка нашы войскі падбілі і знішчылі 67 нямецкіх танкаў і самаходных гармат. У паветраных баях і агнём зенітнай артылерыі збіта 57 самалётаў праціўніка.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 16 КРАСАВІКА

На працягу 16 красавіка на ЗЕМЛАНДСКІМ паўвостраве, на паўночным захадзе і захадзе ад КЕНІГСБЕРГА, войскі 3-га БЕЛАРУСКАГА фронта, прадаўжаючы наступленне, з баямі занялі больш 40 населеных пунктаў, у тым ліку ГЕРМАУ, ПОВАЙЕН, РОТЭНЕН, ЗАЛЬТНІКЕН, ГОДНІКЕН, БОНАУ, КАЛЕН, ГАЙДАУ, ГРОС-БЛЮМЕНАУ, ФОРКЕН, КОБЕЛЬБУДЭ. Паводле ўдакладненых даных, за 15 красавіка войскі фронта ўзялі ў палон не 3.000, а больш 6.600 нямецкіх салдат і афіцэраў і захапілі наступныя трафеі: самалётаў—50, палявых гармат—110, кулямётаў—295.

На тэрыторыі Чэхаславакіі войскі 2-га УКРАІНСКАГА фронта, пераадольваючы супраціўленне праціўніка, з боем авалодалі горадам БРЖЭСЛАЎ і занялі населеныя пункты НОВАЯ ЛГОТА, ВЕЛКА, ЛІПОЎ, ШАРДЗІЦЭ, ТОВАРАНЫ, ЧЭЙЧ, БРУМОВІЦЭ, ГОРНЫЯ БАЯНОВІЦЭ, СТАРОВІЧНЫ, ЗАЕЧЫ, РАКВІЦЭ. На поўначы ад ВЕНЫ войскі фронта з баямі занялі на тэрыторыі Аўстрыі населеныя пункты ГАВАЙНСТАЛЬ, ТРАУНФЕЛЬД, ШЛЕЙНБАХ, МАНХАРТСБРУН, ШТЭТЭН, ЦЗОБЕНДОРФ.

На захадзе ад ВЕНЫ войскі 3-га УКРАІНСКАГА фронта, наступаючы па паўднёваму берагу ДУНАЯ, занялі на тэрыторыі Аўстрыі больш 30 населеных пунктаў і сярод іх ВАГРАМ, НУФСДОРФ, КЛЕЙН-РУСТ, ОБЕР-МАМАУ, ВІТЦЭНДОРФ, ШВАДОРФ. Адначасова на ўсходзе ад горада ГРАЦ войскі фронта з боем занялі горад ФЮРСТЭНФЕЛЬД. У баях за 15 красавіка войскі фронта ўзялі ў палон больш 2.000 нямецкіх салдат і афіцэраў і захапілі наступныя трафеі: танкаў і самаходных гармат—98, палявых гармат—93, мінамётаў—183, кулямётаў—337, аўтамашын—826, чыгуначных вагонаў са снарадамі—600, складаў з ваеннай маёмасцю—10.

На астатніх участках фронта—баі мясцовага значэння і пошукі разведчыкаў.

За 15 красавіка на ўсіх франтах падбіта і знішчана 110 нямецкіх танкаў і самаходных гармат. У паветраных баях і агнём зенітнай артылерыі збіта 80 самалётаў праціўніка.

* * *

На Земландскім паўвостраве, на паўночным захадзе ад горада Кенігсберга, войскі 3-га Беларускага фронта прадаўжалі паспяховае наступленне. Праціўнік, прыкрываючы горад Фішхаузен і порт Пілау, аказвае ўпорнае супраціўленне. Совецкія пехацінцы і танкісты пры магутнай падтрымцы артылерыі прарвалі абарону немцаў, пабудаваную ўздоўж лініі чыгункі Фішхаузен — Пальмнікен. Занят вельмі ўмацаваны населены пункт Годнікен, які знаходзіцца ў 7 кілометрах на поўначы ад Фішхаузена. Другія нашы часці ўварваліся ва ўмацаванні знешняга абарончага абводу Фішхаузена і вядуць баі на паўночным усходзе ад гэтага горада. Войскі фронта, якія наступаюць уздоўж паўночнага ўзбярэжжа заліва Фрыш Гаф, пераадолеўшы лясныя завалы, інжынерныя і мінныя загароды праціўніка, ачысцілі ад гітлераўцаў паўночна-усходнюю частку яснога масіва. Нашы танкі, самаходныя гарматы і пяхота, прасоўваючыся па цяжка-прахадзімай мясцовасці, уздоўж паўночнага берага Кенігсбергскага абводнага канала, дасягнулі ўсходняга берага бухты Фішхаўзенер Вік. Група нямецкіх войск, якая абараняе мыс на паўднёвым усходзе ад горада Фішхаузен, адрэзана ад сваіх асноўных сіл і ліквідуецца. На гэтым участку нашымі войскамі захоплена ў немцаў 7 танкаў, бронепоезд і 300 аўтамашын з рознымі ваеннымі грузамі. За дзень баёў знішчана да 6.000 нямецкіх салдат і афіцэраў, спалена і падбіта 48 танкаў і самаходных гармат. Палонныя паведамляюць, што ў 83-м нямецкім пяхотным палку асталося ўсяго толькі 80 салдат. 123-ці батальён марской пяхоты поўнасцю знішчан. 62-гі артылерыйскі дывізіён страціў усю сваю матэрыяльную частку. Рэшткі разгромленай 561 пяхотнай дывізіі праціўніка зведзены ў полк няпоўнага састава.

Наша авіяцыя няспынна атакуе баявыя парадкі і тылы нямецкіх войск на Земландскім паўвостраве. Дарога Фішхаузен—Пілау, забітая тысячамі аўтамашын і павозак, падвяргаецца масіраваным ударам совецкіх штурмавікоў і бамбардыроўшчыкаў. У паветраных баях збіта 4 і знішчана на аэрадромах 25 нямецкіх самалётаў.

* * *

На тэрыторыі Чэхаславакіі войскі 2-га Украінскага фронта прадаўжалі наступленне. Жорсткія баі адбыліся за горад Бржэслаў—важны апорны пункт абароны немцаў на рацэ Дыйе. Праціўнік удасканаліў старыя крэпасныя ўмацаванні горада і пабудаваў на подступах да яго вялікую колькасць дотаў і дзотаў. Немцы падрыхтаваліся да вулічных баёў, прарабіўшы ў сценах дамоў байніцы для гармат і кулямётаў. Пераадольваючы супраціўленне праціўніка, совецкія войскі ўварваліся на паўночна-усходнія ўскраіны Бржэслава і завязалі вулічныя баі. У гэты час другія нашы часці, прасоўваючыся ўздоўж забалочанага берага ракі Дыйе, выйшлі да паўднёвых ускраін горада. Немцы неаднаразова пераходзілі ў контратакі, прабуючы адкінуць нашы войскі ад горада. Усю ноч ішлі ўпорныя баі. Нашы падраздзяленні ачысцілі ад ворага ўсходнюю частку горада, а затым пад прыкрыццём артылерыйскага агню пераправіліся праз раку і штурмам авалодалі заходняй часткай горада.

На поўначы ад Вены войскі фронта з баямі прасоўваліся ўперад. Прабуючы спыніць нашы наступаючыя часці, праціўнік кідае ў бой буйныя сілы танкаў. За дзень падбіта і спалена 39 нямецкіх танкаў і самаходных гармат.

Совецкія воіны ў баях з ворагам паказваюць прыклады доблесці і геройства.

* * *

На захадзе ад Вены войскі 3-га Украінскага фронта з баямі прасоўваліся па паўднёваму берагу Дуная. Совецкія часці, якія авалодалі ўчора горадам Санкт-Пельтэн, занялі рад населеных пунктаў. На ўсходзе ад горада Грац нашы войскі, якія дзейнічаюць у цяжкіх умовах горна-лясістай мясцовасці, пераправіліся праз раку Лафніц. Праціўнік, апіраючыся на загадзя падрыхтаваны абарончы рубеж на заходнім беразе ракі, аказваў упорнае супраціўленне. Совецкія часці прарвалі абарону немцаў і авалодалі горадам Фюрстэнфельд, які знаходзіцца ў 45 кілометрах на ўсходзе ад Граца.

Берлінскае радыё сёння перадавала наступнае паведамленне: «У раёне Фюрстэнфельда германскія войскі зноў дабіліся поўнага поспеху ў абароне». У той час, калі перадавалася гэтае паведамленне, немцы ўжо былі выбіты з горада Фюрстэнфельда і пад ударамі совецкіх войск адступалі на захад.

Пісьмо дэлегатаў першага з'езда сялян Ашмянскага раёна

Адбыўся першы раённы з'езд сялян і сялянак Ашмянскага раёна, Маладзечненскай вобласці.

Пад бурныя апладысменты 270 дэлегатаў з'езда аднагалосна паслалі пісьмо на імя Старшыні Совета Народных Камісараў Беларускай ССР і сакратара ЦК КП(б)Б тав. П. К. Панамарэнка і Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР тав. Н. Я. Наталевіча, у якім пішуць:

«Ад імені ўсіх сялян Ашмянскага раёна шлем ураду Беларускай ССР і Цэнтральнаму Камітэту комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі сваё палкае і сардэчнае прывітанне.

Першыя нашы словы любві і гарачай удзячнасці мы звяртаем да вялікага палкаводца Маршала Совецкага Саюза Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна.

Пад яго мудрым кіраўніцтвам гераічная Чырвоная Армія ў незабыўныя верасеньскія дні 1939 года прынесла нам радасць вызвалення з ярма польскіх паноў, навекі знесла пагранічныя слупы, якія надвое раздзялялі жывое цела беларускага народа.

У 1941 годзе на нашу святую радзіму, на наша жыццё, на наша шчасце, на ўсё тое, што дала сялянам совецкая ўлада, напалі фашысцкія каты. У звярынай злобе спусташалі немцы нашу зямлю. Рэкамі лілася кроў нашых дзяцей, жонак і старыкоў.

За час акупацыі нашага раёна фашысты забілі і пагналі на катаргу звыш 3.700 грамадзян раёна. Фашысцкія грабежнікі адабралі ад сялян зямлю і іншую маёмасць. Нямецкія варвары спалілі і разбурылі ў раёне 512 сялянскіх дамоў, тры школы, знішчылі поўнасцю абсталяванне ўсіх школ, разграбілі 18 бібліятэк і раённы Дом соцкультуры. Нямецкія захопнікі абакралі амаль кожнага селяніна. Яны пагналі і знішчылі звыш 2.830 коней, 3.000 галоў буйнай рагатай жывёлы, 7.500 свіней, 5.100 авечак.

Агнём і мячом хацелі нямецкія варвары знішчыць наш народ, нашу квітнеючую беларускую дзяржаву. Але не выйшла. Тысячы беларусаў па закліку вялікага Сталіна пайшлі ў партызанскія атрады, каб бязлітасна знішчаць нямецкіх захопнікаў. Партызаны Ашмянскага раёна знішчылі звыш 200 гітлераўцаў, спусцілі пад адкос 40 варожых эшалонаў, узарвалі звыш 2.500 чыгуначных рэек і знішчылі многа іншай ваеннай тэхнікі ворага.

Удзельнікі першага з'езда сялян Ашмянскага раёна ў сваім пісьме расказваюць аб сваёй рабоце, праведзенай па аднаўленню разбуранай гаспадаркі. У раёне ўжо адбудавана 96 дамоў, адноўлены дражджавы, скураны, два цагельныя заводы і тры маслазаводы, тры электрастанцыі, 17 млыноў і некалькі прамысловых арцелей. Адноўлена 86 школ, праводзіцца вялікая культурна-асветная работа ў раённым Доме соцкультуры, хаце-чытальні, бібліятэцы. Працуюць тры бальніцы, тры сельскія ўрачэбныя ўчасткі, сем амбулаторый, радзільны дом, яслі, дом дзіцяці, дзіцячы сад, станцыя хуткай дапамогі, санітарная станцыя.

Аднаўляючы разбураную гаспадарку, працоўныя раёна ні на хвіліну не забывалі пра штодзённую дапамогу нашай вызваліцельніцы — Чырвонай Арміі. Перавыканаўшы свае абавязацельствы па дзяржаўных пастаўках, сяляне здалі ў фонд Чырвонай Арміі 21.900 пудоў збожжа і звыш 21.000 пудоў бульбы.

Удзельнікі з'езда абавязаліся ў бягучым 1945 годзе дабіцца яшчэ большых поспехаў у аднаўленні народнай гаспадаркі і культуры, поўнасцю аднавіць даваенныя размеры пасеўных плошчаў і павысіць ураджайнасць палёў, поўнасцю захаваць прыплод маладняка 1945 года, усямерна развіваць птушкагадоўлю і садаводства, правесці ў сціслыя тэрміны на высокім агратэхнічным узроўні сяўбу яравых культур, добра падрыхтавацца да догляду пасеваў, без страт і ў тэрмін убраць ураджай, датэрмінова выконваючы ўсе дзяржаўныя абавязацельствы.

Удзельнікі з'езда абавязаліся ў 1945 годзе пабудаваць 416 сялянскіх дамоў, у першую чаргу дамоў для сем'яў франтавікоў і інвалідаў Айчыннай вайны.

Дэлегаты з'езда сялян Ашмянскага раёна запэўніваюць ЦК КП(б) Беларусі і ўрад, што яны поўнасцю выканаюць пастаўленыя перад сабой задачы.

(БЕЛТА).

УКАЗ

Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР

Аб узнагароджанні Граматамі Вярхоўнага Совета БССР афіцэрскага і радавога састава пажарнай аховы НКУС БССР

За паспяховае аднаўленне і ўмацаванне пажарнай аховы, мужны і самаадданы ўдзел у ліквідацыі ачагоў пажараў, афіцэраў і байцоў пажарнай аховы НКУС БССР, якія асабліва вызначыліся,—у сувязі з 27-й гадавінай совецкай пажарнай аховы,—узнагародзіць Граматамі Вярхоўнага Совета БССР:

1. **Андрэева** Васілія Аляксандравіча — інжынер-маёра.
2. **Антошкіна** Нікалая Сяргеевіча — тэхніка-лейтэнанта.
3. **Барана** Віктара Віктаравіча — ст. тэхніка-лейтэнанта.
4. **Баранава** Андрэя Міхайлавіча—ст. тэхніка-лейтэнанта.
5. **Будзькіна** Івана Васільевіча — тэхніка-лейтэнанта.
6. **Васкрэсенскага** Васілія Васільевіча—капітана.
7. **Гладчанка** Віктара Арцёмавіча — тэхніка-лейтэнанта.
8. **Говара** Панкрата Данілавіча — начальніка пажарнай каманды.
9. **Гразоўскага** Хаіма Беркавіча — малодшага лейтэнанта.
10. **Дарафеева** Фёдара Спяпанавіча — капітана.
11. **Дударэва** Сямёна Іванавіча — тэхніка-лейтэнанта.
12. **Захарава** Дзмітрыя Ігнацьевіча—капітана.
13. **Казачэнка** Аляксея Захаравіча — маёра.
14. **Казакова** Івана Васільевіча — ст. тэхніка-лейтэнанта.
15. **Качана** Владзіміра Аляксандравіча — ст. тэхніка-лейтэнанта.
16. **Капшукова** Фёдара Іванавіча — старшыну пажарнай каманды.
17. **Калеснікава** Мітрафана Іванавіча—начальніка пажарнай каманды.
18. **Канстанцінава** Леаніда Міхайлавіча — тэхніка-лейтэнанта.
19. **Коржэнь** Грыгорыя Арцёмавіча — ст. тэхніка-лейтэнанта.
20. **Лаговік** Нікалая Пятровіча — тэхніка-лейтэнанта.
21. **Мамантава** Нікалая Мітрафанавіча—байца пажарнай каманды.
22. **Масюка** Аляксандра Станіслававіча — тэхніка-лейтэнанта.
23. **Мельнікава** Барыса Сідаравіча — ст. тэхніка-лейтэнанта.
24. **Мешалкіна** Аляксандра Васільевіча—старшыну спец. службы.
25. **Марашкевіча** Палікарпа Леонцьевіча — тэхніка-лейтэнанта.
26. **Недасекіна** Паўла Сямёнавіча — ст. тэхніка-лейтэнанта.
27. **Аўчарэнка** Антона Паўлавіча — малодшага тэхніка-лейтэнанта.
28. **Радзюк** Арсенія Максімавіча — капітана.
29. **Сонкіна** Палікарпа Антонавіча — тэхніка-лейтэнанта.
30. **Фесенка** Владзіміра Канстанцінавіча — старшага лейтэнанта.
31. **Харкевіча** Аляксея Владзіміравіча—ст. тэхніка-лейтэнанта.
32. **Шапіра** Боруха Іцкавіча—ст. сержанта спец. службы.
33. **Шышкавец** Івана Адамавіча — малодшага камандзіра пажарнай каманды.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР **Н. НАТАЛЕВІЧ.**
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР **Л. ПАПКОЎ.**

16 красавіка 1945 г
г. Мінск.

У дні перадмайскага спаборніцтва дабіліся новых поспехаў

ЖЛОБІН, 16 красавіка (БЕЛТА). Калектыў Жлобінскага вагоннага ўчастка другі месяц трымае першынства на Беларускай чыгунцы. У дні перадмайскага спаборніцтва рабочыя, служачыя і спецыялісты гэтага ўчастка дабіліся яшчэ большых поспехаў. План сярэдняга рамонту вагонаў апошняга месяца яны выканалі на 120 процантаў, а гадавы план агляду вагонаў—на 105 процантаў. Работнікі пункта тэхнічнага агляду вагонаў, у цесным кантакце з работнікамі службы руху станцыі, за апошні месяц забяспечылі скарасную апрацоўку 240 паяздоў, скараціўшы норму апрацоўкі кожнага поезда ў два разы. Скарасную апрацоўку яны спалучаюць з высокай якасцю агляду вагонаў. За ўвесь час па іх віне не было ніводнага выпадку затрымкі паяздоў.

Ганна Шубянок вырасціла 24 парасят

КАМАРЫН. (Кар. «Звязды»). Да Айчыннай вайны калгасніца сельгасарцелі «Чырвоны будаўнік», Пірагоўскага сельсовета, Ганна Шубянок славілася сваімі поспехамі па разведзенню свіней. За стаханаўскую працу яна некалькі разоў удзельнічала на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы ў Маскве.

Пасля выгнання нямецкіх захопнікаў Ганна Шубянок зноў узялася за сваю любімую справу. Яшчэ зімой на свінаферме калгаса пачаліся апаросы. У студзені апарасіліся двое свінаматак. Кожная з іх прынесла па 12 парасят. Ганна наладзіла добры догляд свінаматак і парасят і захавала ўвесь прыплод. Калі былі марозы, яна брала парасят у свой дом. У адной свінаматкі было толькі 10 сасок і здавалася, што двое парасят загінуць. Але Ганна наладзіла штучнае кармленне. Цяпер усе 24 парасяты знаходзяцца ў добрым стане.

Калгаснікі ганарацца стаханаўкай жывёлагадоўлі Ганнай Шубянок.

ШЫРЫЦЬ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА ЗА ВЫСОКІ ЎРАДЖАІ

* * *

УЗАЕМНАЯ ДАПАМОГА

Гэта была калісьці прыгожая вёска. З аднаго боку ахінаюць яе лясы, з другога — віднна блакітнай істужкай рака Нарач.

Цяпер вёска не мае таго хараства, якое яна мела да вайны—тут прайшліся фашысцкія каты і пакінулі свае крывавыя сляды. Нямецкія бандыты спалілі 53 гаспадаркі. Спалілі жыўцом усю сям'ю Іосіфа Пятровіча Пескавога, старых Куліцкіх, свяшчэнніка Паўла Сасноўскага з маленькім хлопчыкам, расстралялі 13 чалавек, а 15 чалавек вывезлі на катаргу ў Германію.

З вялікай нянавісцю ўспамінаюць нарачанцы пра гэтыя жудасныя дні нямецкай акупацыі.

— За ўсе здзекі над намі помсцім немцам нашы родныя дзеці,—кажуць сяляне.—Мы дапамагаем Чырвонай Арміі,—гаворыць дэпутат сельсовета Аляксандра Пескавая.—Мы будзем дапамагаць франтавікам, змагаючыся за высокі ўраджай.

Па-збапал ракі раскінуліся палі нарачанцаў. Цяпер тут пачалася сяўба. Трэба засеяць увесь яравы клін, абсеяніць усе палеткі, не гледзячы на тое, што на кожнага рабочага каня прыходзіцца па 2—3 гаспадаркі.

Многа клопатаў цяпер у дэпутаткі Пескавой. У вёсцы 107 гаспадарак і кожная мае свае асаблівасці. Трэба арганізаваць дапамогу бясконным гаспадаркам, сем'ям франтавікоў і партызан. А ў некаторых, як у інваліда былога батрака А. Чабатара, Марыі Канцова, Марыі Рогач, няма навагт насення. Трэба арганізаваць дапамогу і насеннем і коньмі, каб усім нарачанцам засеяць палі.

У гэтай адказнай рабоце дэпутаты актыўна дапамагаюць аднавяскоўцам. Коньмі гаспадаркі абавязаліся дапамагчы бясконным. Сіманан Бакач дапамагае засеяць палі чырвонаармейскай сям'і Ольгі Крот; Іосіф Пескавы—Зосі Яцкевіч; Аляксей Гарбач — Марыі Гарбачовай; Алена Тумаш — Ганне Чабатаровай і Караліне Куліцкай.

12 красавіка тут быў урачысты дзень. На палі, абсеяным веснавым ветрам, выйшлі аратыя, баранавальшчыцы, сейбіты і ўкінулі ў пульхную глебу першыя зерні. Нарачанцы пачалі сеяць аўсом насеннем, каб атрымаць багаты ўраджай. На прыкладу Ольгі Ваніцевіч жанчыны арганізавалі ачыстку збожжа ўручную — адны ў рашаце падсяваюць, другія—ў пачоўках, трэпія, разаслаўшы пасцілку веюць збожжа на вятры.

— Хоць цяжкавата, але пасеем, усё пасеем у тэрмін!—аднадушна сцвярджаюць сяляне.

Л. ВІННІКАЎ.
(Кар. «Звязды»)

Вёска Нарач,
Маладзечненскай вобласці.

ТРАКТАРЫ СТАЯЦЬ НА СЯДЗІБАХ МТС

БАРАНАВІЧЫ. **(Спец. кар. «Звязды»).** Недахват цягла, якое знішчылі і вывезлі нямецка-фашысцкія захопнікі, ставіць перад МТС вобласці вялікія задачы па аказанню сялянскім гаспадаркам дапамогі ў хутчэйшым правядзенні веснавой сяўбы. Кожны трактарыст, кожны работнік МТС павінен імкнуцца да таго, каб трактары працавалі бездакорна.

Але гэтага, відаць, не разумеюць кіраўнікі некаторых МТС. Так, некалькі дзён таму назад дырэктар Навамышскай МТС тав. Коўрык запэўніваў, што трактары адрамантаваны: «хоць сёння могуць выязджаць у поле». Неўзабаве высветлілася, што з 7 трактараў—3 зусім няспраўныя і патрабуюць дадатковага рамонту. Не да ўсіх трактараў ёсць прычэпны інвентар.

У МТС ёсць 4 газагенератарныя трактары. Але яны не забяспечаны драўлянымі чуркамі. Праўда, чуркі ў колькасці 155 кубаметраў нарыхтаваны, але да гэтага часу ляжаць у лесе. На складзе МТС ёсць толькі 8 кубаметраў прыгодных да паліва чурак. МТС да гэтага часу не склала вытворча-фінансавага плана, не заключыла дагаворы на апрацоўку палёў.

Не лепш абстаяць справы і ў Стаўбцоўскай МТС. Трактары тут стаяць яшчэ на сядзібе МТС і не могуць выйсці ў поле з-за адсутнасці гаручага.

На абласным сходзе сялян Маладзечненскай вобласці.
На здымку: Група дэлегатаў Гусўскага раёна падпісвае пісьмо Вярхоўнаму Галоўнакамандуючаму Маршалу Совецкага Саюза І. В. Сталіну.
Фото А. Карніцкага.

* * *

РЭАЛІЗАВАЦЬ КАШТОЎНЫЯ ПРАПАНОВЫ СЯЛЯН

Крывіцкая МТС адна з першых у Маладзечненскай вобласці закончыла рамонт трактарнага парка і іншага сельскагаспадарчага інвентару.

Калектыву МТС прыйшлося многа папрацаваць, пераадолець нямала цяжкасцей у правядзенні рамонту. Але энергічны калектыў рамонтнікаў з чэсцю справіўся з гэтай адказнай задачай. Яшчэ да пачатку лютага месяца гэтага года ў Крывіцкай МТС былі адрамантаваны 5 газагенератарных трактараў, што прадугледжвалася па плану. Камісія па прыёмцы рамонтных работ ацаніла рамонт на «добра».

Кіраўніцтва загадзя паклапацілася аб забеспячэнні сваёй МТС кадрамі. Зімой тут былі створаны курсы трактарыстаў. 11 чалавек-курсантаў за тры месяцы прайшлі тэарэтычны курс, добра ўсвоілі структуру машыны і аказалі нямалую дапамогу паспяховаму завяршэнню рамонту. Затым яны пачалі авалодваць тэхнікай ваджэння трактараў. Курсанты паспяхова справіліся з гэтай задачай. Зараз яны самастойна могуць працаваць на трактарах у полі. Адначасова з рамонтам трактараў рамантавалі і прычэпны інвентар, які таксама ў дастатковай колькасці падрыхтаван да палявых работ.

Перад выездам у поле ў МТС распрацавалі план работы. На агульным сходзе, дзе абмяркоўвалі план, выступалі трактарысты. Яны ўзялі на сябе канкрэтныя абавязацельствы, якія перавышаюць прадугледжаныя нормы. Так, напрыклад, старшы трактарыст Паплёўка ўзяў на сябе абавязацельства ўзараць гэтай вясной 600 гектараў у пераводзе на мяккае ворыва, на газагенератарным трактары. Такія абавязацельствы ўзялі і другія трактарысты.

Здавалася-б, што ў Крывіцкай МТС усё абстаіць добра. Але тут не ўлічылі аднаго: не падрыхтавалі ўчасткаў палёў, дзе павінны працаваць трактары. Дагаворы, якія заключыла МТС з калгасам імені Варашылава і двума — трыма вёскамі, зусім недастатковы для поўнага выкарыстання магчымасцей МТС.

Дырэкцыя МТС спадзявалася на раённы зямельны аддзел, які абяцаў ёй да пачатку палявых работ падрыхтаваць такія ўчасткі палёў. Але райземаддзел падвёў МТС, не дапамог маладому яшчэ малавопытнаму дырэктару МТС тав. Брэдуну.

Цяпер дырэктар МТС паціскае плячыма. Трэба выязджаць на работу, а куды паслаць тры трактары, у якія сельсоветы — невядома.

Між тым у Крывіцкім раёне справа з цяглавай сілай абстаіць вельмі дрэнна. На раёну налічваецца больш 4.000 бясконных гаспадарак. Многім сем'ям франтавікоў, партызан, пацярпеўшым ад нямецкай акупацыі, патрэбна дапамога. Без дапамогі яны не змогуць у тэрмін абсеяць свае палі. Аб гэтым трэба было падумаць раней. Можна было загадзя правесці агульныя сходы сялян, параіцца з імі, як лепш гэтай вясной апрацаваць глебу, дабіцца высокага ўраджаю.

Можна было-б заключыць дагавор на апрацоўку глебы з цэлай вёскай. Дарэчы з такімі прапановамі выступалі многія дэлегаты раённага схода сялян, запрашаючы прадстаўнікоў райземаддзела і МТС прыехаць да іх і заключыць дагавор на апрацоўку зямлі трактарамі. Трэба хутчэй рэалізаваць прапановы сялян.

Г. СТРАШКО.
(Спец. кар. «Звязды»).

М. Крывічы.

НА СЛОНІМШЧЫНЕ

СЛОНІМ. **(Кар. «Звязды»).** Не было жыцця пры нямецкіх захопніках сялянам раёна. Лепшыя землі гітлераўцы адабралі ў сялян і стварылі на гэтых землях нямецкія маёнткі.

— Сяляне Акунінаўскага сельсовета,—гаворыць селянін вёскі Сучкі тав. Аўсейчык,—за час акупацыі перанеслі 6 карных экспедыцый. Большасць маіх землякоў загінула ад рук ворага. З шасці вёсак сельсовета асталася толькі палавіна адной вёскі. Сяўбу праводзілі ўпотай ад немца. Цяпер мы свабодна і радасна засяваем свае палі.

Арганізавана пачалі палявыя работы сяляне вёскі Рудаўка, Селявіцкага сельсовета. Совецкая ўлада перадала ім да 500 гектараў зямлі з маёнтку Біхевічы. Усё сваё жыццё гнуў спіну на паноў Пракоп Якута з вёскі Азгінавічы. Совецкая ўлада дала яму цяпер 5 гектараў зямлі. Суседзі дапамагаюць былому батраку апрацаваць і абсеяніць зямлю і Пракоп з радасцю кідае ў свежую раллю насенне.

Каля тысячы беззямельных і малазямельных сялянскіх гаспадарак атрымалі 2.852 гектары зямлі. Земляробы Слонімшчыны гараць жаданнем дабіцца ў гэтым годзе высокага ўраджаю, засеяць кожны кавалачак зямлі.

У раёне вялікі недахват коней, малавата трактараў. Таму сяляне прывучаюць да працы кароў. 137 малапрадуктыўных кароў паслухмяна ўжо ўзорваюць поле. Гаспадаркам, у якіх няма цягла, арганізавана дапамога. У Шылавіцкім, Азярніцкім і іншых сельсоветах да пачатку палявых работ да бясконных гаспадарак (пераважна да сем'яў франтавікоў і партызан) былі прымацаваны коні суседзяў, а ў некаторых выпадках і аратыя. У вёсцы Какшычыцы, Мельканавіцкага сельсовета, у першыя дні палявых работ суседзі ўзаралі 3 гектары глебы Марыі Дабрыян, сын якой знаходзіцца ў Чырвонай Арміі.

Н. БУРСЕВІЧ.

Адновім пасевы кок-сагыза

Цяжка знайсці такую галіну народнай гаспадаркі, якая не мела-б патрэбы ў каучуку. Дастаткова сказаць, што з каучука або з яго дамешкай вырабляецца каля 40.000 розных прадметаў. Для народнай гаспадаркі каучук патрэбен так, як каменны вугаль, жалеза, сталь і нафта.

Ажыццяўляючы мудрую сталінскую палітыку, працоўныя Совецкага Саюза пабудавалі тысячы новых заводаў і фабрык. Наша краіна стала магутнай індустрыяльнай дзяржавай. У сувязі з бурным ростам прамысловасці вельмі ўзрасла і патрэбнасць у каучуку. Асабліва вялікая роля каучука цяпер — у перыяд вялікай Айчыннай вайны.

Па ўказанню таварыша Сталіна яшчэ ў 1931 годзе ў нашай краіне пачаліся вялікія работы па атрыманню сінтэтычнага (штучнага) каучука, выраблення на заводах. Адначасова совецкія вучоныя і спецыялісты пачалі шукаць такую расліну, якая ўтрымлівае вялікі процант натуральнага каучука і можа вырошчвацца ў СССР.

За кароткі час совецкая краіна дабілася і ў гэтай галіне выдатных поспехаў. Адначасова з ростам вытворчасці сінтэтычнага каучука расце вытворчасць совецкага натуральнага каучука, які атрымліваецца з каучуканосных раслін. Такім асноўным каучуканосам у СССР з'яўляецца кок-сагыз.

У БССР упершыню пачалі сеяць коксагыз у 1935 годзе. Тады яго пасеўная плошча не перавышала 50 гектараў. У далейшым пасевы кок-сагыза штогод пашыраліся.

Перадавыя калгасы Совецкай Беларусі дабіліся значных поспехаў у вырошчванні кок-сагыза. У 1940 годзе дзесяткі калгасаў рэспублікі атрымлівалі ўжо з гектара больш 10 цэнтнераў карэнняў гэтай каштоўнай культуры. Вядомы ў Беларусі і за яе межамі калгас «13 год Кастрычніка», Рагачоўскага раёна, які дабіўся найбольшых ураджаяў кок-сагыза, з плошчы ў 10 гектараў атрымаў у 1939 годзе па 50 цэнтнераў сырых карэнняў і па 43,7 кілаграма насення з гектара. Такіх-жа высокіх ураджаяў карэнняў і насення кок-сагыза дабіліся калгасы «Шлях Ільіча», Стара-Дарожскага раёна, «Пяцігодка», Смалявіцкага раёна, і інш.

Совецкая Беларусь па сваіх глебава-кліматычных умовах мае выдатныя перспектывы для вырошчвання кок-сагыза і ў недалёкім будучым павінна стаць адной з асноўных баз Совецкага Саюза па здабычы натуральнага каучука.

Нямецка-фашысцкія захопнікі нанеслі велізарныя страты каучукаводству рэспублікі. Усе плантацыі кок-сагыза былі знішчаны, а насенне вывезена ў Германію. За аднаўленне пасеваў кок-сагыза трэба брацца спачатку і брацца імення цяпер, вясной.

Вопыт вырошчвання кок-сагыза паказаў, што самым цяжкім перыядам у жыцці гэтай расліны і ў доглядзе пасеваў з'яўляюцца першыя 4—6 тыдняў пасля сяўбы. У першыя дні свайго росту коксагыз развіваецца вельмі павольна, дрэнна занямае адведзеную плошчу, слаба змагаецца з пустазеллем, шкоднікамі і хваробамі. Таму выбар участка і папярэдніка пад пасевы гэтай культуры мае вялікае практычнае значэнне.

Пад пасевы кок-сагыза павінны адводзіцца лепшыя ўраджайныя плошчы. Неабходна, каб гэтыя ўчасткі знаходзіліся як мага бліжэй ад вёскі. Лепшай глебай пад кок-сагыз з'яўляюцца добра ўгноеныя ўчасткі зямлі з блізкім стаяннем грунтовых вод, або акультураныя тарфянікі і поймы. На адведзеных пастаянных участках трэба ўстанавіць спецыяльны севазварот для гэтай культуры. Выбар участка і нарэзка палёў павінны адбывацца пад кіраўніцтвам землеўпарадчыка і агранома-каучукавода.

Для вырошчвання кок-сагыза трэба арганізаваць у кожным калгасе спецыяльную брыгаду, а ўнутры брыгады — звенні з разліку не больш 0,5 гектара пасеваў кок-сагыза на кожнага члена звяна. У мэтах лепшага догляду пасеваў неабходна ўсяляк заахвочваць і шырыць метад замацавання пасеваў кок-сагыза за асобнымі членамі звяна.

Вясной кок-сагыз павінен высявацца вельмі рана (у перыяд сяўбы ранніх яравых) і ў самыя сціслыя тэрміны — на працягу 1—2 дзён. Паводле трохгадовых доследаў Інстытута балотнай гаспадаркі, кок-сагыз, пасеяны 20 красавіка, даў 51,7 цэнтнера сырых карэнняў з гектара, а кок-сагыз, пасеяны на месяц пазней — 20 мая, даў толькі 24,7 цэнтнера карэнняў з гектара. Колькасць каучука ў карэннях кок-сагыза знізілася з 8,5 да 6,3 процанта пры позняй сяўбе.

Вясной кок-сагыз павінен высявацца на зазябленай глебе. На мінеральных глебах пад зябліва абавязкова кладуцца арганічныя ўгнаенні з разліку 30 — 40 тон на гектар. Ранняй вясной, як толькі падсыхае паверхня глебы, робіцца шлейфаванне або баранаванне ў адзін — два сляды па дыяганалі раллі. Услед за гэтым у глебу ўносяцца мінеральныя ўгнаенні. Ва ўмовах веснавага часу, калі мінеральных угнаенняў нехапае, можна абмежавацца ўнясеннем на адзін гектар поля 3 — 4 цэнтнераў суперфасфату, 1 цэнтнера 40-процантнай калійнай солі і паўтара — двух цэнтнераў сульфат-амонія або адпаведнай колькасці іншага азотнага мінеральнага ўгнаення.

Нехапаючую колькасць мінеральнага ўгнаення трэба папоўніць мясцовымі ўгнаеннямі: попелам, птушыным памётам, гноевай жыжай і інш. Мінеральныя і мясцовыя ўгнаенні, унесеныя ў глебу вясной, запраўляюцца культыватарам на глыбіню 6—8 сантыметраў. У дзень высеву кок-сагыза робіцца перадпасеўнае прыкачванне глебы драўляным гладкім каткам.

Пры сяўбе кок-сагыза на балотных глебах да апрацоўкі плошчаў трэба прыступаць тады, калі глеба адтае на 12—15 сантыметраў і паверхня крыху падсохне. Пласты ўзаранай глебы барануюцца дыскавымі боранамі ў 2—6 слядоў. Колькасць слядоў дыскавай бараны залежыць ад якасці тарфяніка. Чым лепш раскладзецца торф, тым менш трэба яго баранаваць. Пасля першых 1—2 праходаў дыскавай бараны ўносяцца мінеральныя ўгнаенні: 3—4 цэнтнеры суперфасфата і 2 — 3 цэнтнеры 40-процантнай калійнай солі на гектар. Адначасова ў глебу ўносіцца калчаданны агарак з разліку 5 цэнтнераў на гектар, калі ён не ўносіўся ў глебу за апошнія 4—5 год.

Унесеныя ўгнаенні запраўляюцца шляхам дыскавання. Для таго, каб выраўняць паверхню глебы, услед за дыскавай бараной поле апрацоўваецца боранамі «Зігзаг» у 1—2 сляды. Перад сяўбой глеба прыкачваецца цяжкім або балотным катком. Усё гэта стварае неабходныя ўмовы для дружнага і своечасовага прарастання насення.

Пры адсутнасці ўчасткаў зямлі, узараных на зіму, як выключэнне можна дапускаць сяўбу кок-сагыза і на землях, узараных вясной. У такіх выпадках трэба падбіраць участкі, якія ў мінулыя гады добра ўгнойваліся. Лепш за ўсё падбіраць участкі з-пад гародніх культур, з-пад канапель, махоркі.

Сяўбу кок-сагыза на тарфяніках, узараных вясной, можна дапускаць толькі пры ўмове, калі торф добра раскладзецца і не засмечан пустазеллем. Норма мінеральных угнаенняў пры веснавым узорванні глебы такая-ж, як і пры сяўбе па зябліву.

Усе перадпасеўныя работы праводзяцца з такім разлікам, каб забяспечыць сяўбу кок-сагыза ў самыя раннія тэрміны, калі верхні пласт глебы ўтрымлівае яшчэ дастатковую колькасць вільгаці, неабходнай для хуткага і дружнага прарастання насення.

Высейваецца кок-сагыз зернагароднімі коннымі сеялкамі ОКДС-12 і трактарнымі ОТ-7, а таксама зернавымі сеялкамі, спецыяльна прыстасаванымі для гэтага. Пры адсутнасці сеялак кок-сагыз можна сеяць і рукамі пад маркер. Паколькі кок-сагыз пранашная культура, ён высейваецца ў радкі. Шырыня міжраддзяў 40—45 сантыметраў. Трэба старацца, каб радкі былі роўныя, інакш будзе цяжка апрацоўваць міжрадздзі.

Насенне кок-сагыза вельмі дробнае і патрабуе адпаведна неглыбокага заворвання — 0,5 — 1,5 сантыметра. Норма высеву 2—2,5 кілаграма насення на гектар.

Для забеспячэння дружных усходаў насенне кок-сагыза дзён за 25 — 30 да высеву закладаюць на стратыфікацыю.

На тарфяніках кок-сагыз высейваецца сухім, нестратыфікаваным насеннем. На мінеральных-жа глебах пры веснавой сяўбе насенне трэба абавязкова стратыфікаваць.

Пры веснавой сяўбе кок-сагыза на мінеральных глебах вялікі эфект дае прысыпка радкоў, услед за сяўбой, сухім перагноем (сыпцой) або дробнай тарфянай крошкай. Прысыпка замаруджвае высыханне глебы, ахоўвае радок ад утварэння коркі. Пры гэтым трэба, каб глыбіня заворвання насення не перавышала 1,5—2 сантыметраў.

Адпаведны выбар участка, своечасовая і высокаякасная падрыхтоўка глебы, угнаенне яе, перадпасеўная апрацоўка насення і ранняя, у сціслыя тэрміны сяўба — залог высокага ўраджаю карэнняў і насення кок-сагыза.

У мэтах заахвочвання вырошчвання кок-сагыза і павышэння яго ўраджайнасці пастановай Соўнаркома Саюза ССР ад 22 ліпеня 1944 года ўстаноўлены наступныя цэны за карэнні і насенне: з аднагадовых плантацый — 200 рублёў і з двухгадовых — 350 рублёў за цэнтнер сырых карэнняў і 150 рублёў за кілаграм насення. Сухія карэнні з двухгадовых плантацый аплачваюцца з разліку 1.000 рублёў за цэнтнер.

Калгасам, калгаснікам і другім здатчыкам карэнняў і насення прадастаўляецца магчымасць набыць праз гандлёвую сетку Белкаапсаюза гумавыя вырабы, мануфактуру, скураны абутак, трыкатаж і іншыя тавары па дзяржаўных сельскіх цэнах на поўную суму кошту зданых карэнняў і насення.

Палавіна промтавараў, набытых калгасам за зданую прадукцыю, прадаецца калгаснікам каучукаводчых звенняў у адпаведнасці з колькасцю прадукцыі, зданай кожным звяном. Калгаснікам і калгасніцам каучукаводчых звенняў промтавары прадаюцца з улікам колькасці працадзён, выпрацаваных кожным членам звяна на кок-сагызе, а пры замацаванні ўчасткаў пасеваў за асобнымі членамі звяна, — па колькасці карэнняў і насення, зданага з замацаванага ўчастка. Астатнія 50 процантаў промтавараў прадаюцца іншым калгаснікам у адпаведнасці з колькасцю выпрацаваных імі працадзён, а таксама брыгадзіру і трактарыстам.

У калгасах, якія сеюць кок-сагыз, старшыня арцелі атрымлівае прэмію ў размеры 4 процантаў ад сумы, атрыманай калгасам за зданае насенне і карэнні кок-сагыза. Брыгадзір каучукаводчай брыгады атрымлівае прэмію ў размеры 2 процантаў ад сумы за зданыя карэнні і насенне з участка брыгады. Звеннявы атрымлівае 2 проценты ад сумы, атрыманай за зданыя карэнні і насенне з участка звяна.

Раіцца прадаваць старшыні калгаса, брыгадзіру і звеннявому промтавары на ўсю суму належачых ім прэмій. Апрача таго, брыгадзір і звеннявыя па кок-сагызу дадаткова да прэміі атрымліваюць промтавары адпаведна выпрацаваных імі працадзён.

Пры жаданні калгас можа залічыць зданыя ім дзяржаве карэнні кок-сагыза ў лік абавязковых паставак бульбы з наступнай заменай: за 1 цэнтнер сырых аднагадовых карэнняў — 10 цэнтнераў бульбы і за 1 цэнтнер двухгадовых сырых карэнняў — 14 цэнтнераў бульбы.

Праз нарыхтоўчыя кантоны «Главрасткаучук» выдаюцца таксама прэміі загадчыкам райземаддзелаў, галоўным аграномам і аграномам па кок-сагызу. Кожны атрымлівае прэмію ў размеры 0,5 процанта ад сумы, выплачанай калгасам і калгаснікам за зданыя карэнні і насенне. На ўсю гэтую суму яны маюць права набыць прамысловыя тавары.

Па-бальшавіцку падрыхтавацца і высокаякасна пасеяць кок-сагыз, дагледзець пасевы і своечасова ўбраць ураджай — вось задача, пастаўленая партыяй і совецкім урадам перад партыйнымі і совецкімі арганізацыямі, зямельнымі работнікамі, кіраўнікамі МТС і ўсімі калгасамі нашай рэспублікі.

Б. БЕЛЬСКІ,
кандыдат сельскагаспадарчых навук

МАРАЛЬНАЕ АБЛІЧЧА ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Праф. М. ЛЕСНАЎ

Вялікая Айчынная вайна з'явілася праверкай не толькі эканамічнай і ваеннай магутнасці савецкага ладу, але і жорсткім выпрабаваннем маральных якасцей савецкага народа і яго арміі. Зразумець асаблівасці гэтых якасцей, як адной з пераваг савецкага грамадства, дапамагае нам марксісцка-ленінская тэорыя. Яна дазваляе глыбока разабрацца ў заканамернасцях вайны і ў прыватнасці ў пытанні аб значэнні маральнага фактара ва ўмовах вайны.

I

Чым вызначаецца маральнае аблічча арміі? Чаму адрозніваецца маральная сіла войск у розных арміях? Гэтыя пытанні заўсёды выклікалі велізарны інтарэс і парадзілі шырокую літаратуру. Тым не менш навуковага адказу на гэтыя пытанні ў буржуазнай ваеннай літаратуры няма. Іх навуковае рашэнне аказалася не пад сілу нават лепшым прадстаўнікам буржуазнай навукі. Вырашэнне гэтай праблемы было дадзена толькі марксістамі. Уласцівасці арміі, якасці і характар воін у цэлым, марксісцкая навука вывучае ў сувязі з тым грамадскім ладам, якім яны пароджаны. Тым устанаўліваецца аб'ектыўны навуковы крытэрый для ацэнкі ваюючых армій, іх дзеянняў і намераў.

Пры вызначэнні сутнасці і характару арміі трэба мець на ўвазе, што армія не з'яўляецца самадзейнічаючай велічынёй, а толькі зброяй палітыкі. Іменна палітыка вызначае прамак і характар дзейнасці арміі. Калі вайна азначае працяг палітыкі іншымі сродкамі, а армія ёсць зброя ажыццяўлення гэтай палітыкі, то аблічча арміі вызначаецца, у першую чаргу, характарам палітыкі і мэтамі вайны. Армія набывае тыя ці іншыя ўласцівасці ў залежнасці ад палітычных мэт і намераў, якія ляжаць у аснове дадзенай вайны. Вядома, без смеласці, мужнасці і рашучасці наогул ваяваць немагчыма. Аднак гэтыя маральныя якасці ў розных арміях набываюць розны змест. Распрацаванае Леніным і Сталіным вучэнне аб справядлівых і несправядлівых войнах дазволіла навукова вырашыць пытанне аб крыніцах маральных якасцей арміі. Паколькі войны адрозніваюцца па сваіх мэтах і матывах, пастолькі адрозніваюцца і маральныя якасці армій, іх памкненні, думкі, ідэі.

Несправядлівыя, захопніцкія войны падаюць самыя нізменныя і агідныя пачуцці чалавечай душы. «Жаданне захопу» ў арміі, якая вядзе разбойніцкую вайну, падаграваецца нізменнымі пабуджэннямі, імкненнямі да грабяжу, да нажывы. Арміі, якія вядуць справядлівую, вызваленчую вайну, валодаюць велізарнай маральнай сілай, крыніцамі якой з'яўляюцца ўзвышаныя і благародныя мэты вайны, высокія ідэйныя пабуджэнні і імкненні арміі.

Для паспяховага вядзення вайны, адзначаюць класікі марксізма-ленінізма, далёка не абыякава, якія маральныя стымулы рухаюць воінаў у бітве. І ландскнехт (наёмны салдат), які захапляецца грабяжом або іншай карыснай страсцю, смела ідзе ў бой. Аднак мужнасць і ўпорства такой арміі не маюць і не могуць мець глыбокай асновы. Запасы маральных сіл у арміі, якая вядзе несправядлівую вайну, толькі да пары да часу могуць пакрывацца фізічнай сілай, палачнай дысцыплінай і да т. п. Вопыт вайны паказвае, што там, дзе няма ўзвышаных мэт вайны, полымя воінскага духу рана або позна, але непазбежна павінна пагаснуць, таму што вострыя недахопы ў маральных сілах нічым нельга памякчыць і ўзнагародзіць. Гісторыя войн сведчыць, што толькі справядлівыя войны нараджаюць сапраўдных герояў.

Чым больш высокая і благародная ідэя, якая натхняе армію, тым больш высокая яе свядомасць, устойлівасць, мужнасць. «Перакананне ў справядлівасці вайны,—гаварыў Ленін,—усведамленне неабходнасці ахвяраваць сваім жыццём на карысць сваіх братоў, узнімае дух салдат і прымушае іх пераносіць нечуваныя цяжкасці». (Выступленне на рабоча-сялянскай канферэнцыі Рагожска-Сімановскага раёна Масквы ў 1920 годзе). Падзеі Айчыннай вайны яшчэ раз пацвердзілі правільнасць гэтай ленінскай думкі. «Не можа быць сумнення,—гаварыць таварыш Сталін,—што ідэя абароны сваёй Айчыны, у імя якой і ваююць нашы людзі, павінна нараджаць і сапраўды нараджае ў нашай арміі герояў, якія цэментуюць Чырвоную Армію, тады як ідэя захопу і аграблення чужой краіны, у імя чаго ўласна кажучы і вядуць вайну немцы, павінна нарадзіць і сапраўды нараджае ў нямецкай арміі прафесіянальных грабежнікаў, якія страцілі ўсялякія маральныя ўстоі і разлагаюць нямецкую армію».

II

Створаная Леніным і Сталіным савецкая дзяржава наглядна выявіла ўсе перавагі, уласцівыя перадавой і найбольш дасканалай форме арганізацыі грамадства. У кароткі гістарычны тэрмін савецкая ўлада ператварыла нашу краіну ў магутную дзяржаву, пабудавала высока развітую сацыялістычную прамысловасць, стварыла на аснове калектывізацыі перадавую сельскую гаспадарку.

Грандыёзныя змены, выкліканыя Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыяй, змянілі не толькі аблічча краіны, але і аблічча народа. Кастрычніцкая рэвалюцыя і перамога сацыялізма прывялі да ўтварэння новага рабочага класа, новага сялянства, новай народнай інтэлігенцыі. Больш характэрнай рысай савецкага грамадзяніна з'яўляецца палкі патрыятызм—безмежная любоў да сваёй вялікай Радзімы, пачуццё нацыянальнага дастоінства.

Асаблівасці савецкага патрыятызма ўсебакова і глыбока ахарактарызаваны ў дакладзе таварыша Сталіна аб 27-й гадавіне Кастрычніцкай рэвалюцыі. «Сіла савецкага патрыятызма,—гаварыў таварыш Сталін,—заключаецца ў тым, што ён мае сваёй асновай не расавыя або нацыяналістычныя прадрассудкі, а глыбокую адданасць і вернасць народа сваёй савецкай Радзіме, брацкае садружжаства працоўных усіх нацый нашай краіны. У савецкім патрыятызме гарманічна спалучаюцца нацыянальныя традыцыі народаў і агульныя жыццёвыя інтарэсы ўсіх працоўных Савецкага Саюза. Савецкі патрыятызм не раз'ядноўвае, а, наадварот, згуртоўвае ўсе нацыі і народнасці нашай краіны ў адзіную брацкую сям'ю. У гэтым трэба бачыць асновы непарушнай і ўсё больш мацнеючай дружбы народаў Савецкага Саюза».

Веліч духу, сіла і магутнасць савецкага народа і яго ўзброеных сіл, перш за ўсё, вызначаюцца нашым сацыяльным ладам, тымі карэннымі зменамі, якія адбыліся за годы існавання савецкай улады.

Ва ўмовах савецкага ладу адбыўся росквіт асобы, усебаковае развіццё яе дараванняў. Сацыялізм выхоўвае людзей так, каб яны ўмелі спалучаць уласныя інтарэсы з агульнымі, падпарадкоўваючы першыя другім, каб адносіны да грамадскіх інтарэсаў былі такія, як да сваіх асабістых, кроўных. Карысная грамадству дзейнасць становіцца ва ўмовах сацыялізма арганічнай патрэбнасцю чалавека. Новае разуменне асабістага і грамадскага інтарэсу парадзіла ў савецкай краіне новыя адносіны да грамадскага абавязку. Усведамленне гэтага параджае такую маральную стойкасць у савецкага чалавека, якая дазваляе яму ў любых умовах выконваць свой абавязак да канца. Гатоўнасць да самаахвяравання ў імя інтарэсаў сацыялістычнай Радзімы становіцца вышэйшай маральнай сілай.

Асаблівасці нашага грамадскага ладу выпрацавалі ў савецкага чалавека найвялікшую сілу волі. Чалавек сталінскай эпохі—гэта стваральнік, які не спыняецца ні перад якімі цяжкасцямі, будуе новае ў самых разнастайных галінах жыцця сваёй краіны, расце ў абстаноўцы працоўнага гераізма.

Чырвоная Армія, з'яўляючыся адной з галоўнейшых частак магутнага савецкага арганізма, нясе ў сабе ўсе яго рысы, якасці і ўласцівасці. Духоўную прыроду савецкіх воінаў трэба таму шукаць у вобразах моцных людзей, якія выхаваны сацыялістычным грамадствам.

Своеасаблівасць маральнага аблічча савецкіх воінаў вызначаецца таксама асаблівасцямі Чырвонай Арміі, як арміі новага тыпу. У адрозненне ад армій усяго свету і ўсіх эпох Чырвоная Армія ўзнікла як зброя вызваленчай вайны і абароны сваёй Радзімы. Яна была створана для барацьбы з іншаземнымі захопнікамі, якія імкнуліся заняволіць нашу краіну. Яна ніколі не вяла і не можа весці несправядлівых войн, якія маюць на мэце прыгнечанне другіх народаў, захоп чужых тэрыторый. З першага дня свайго нараджэння яна выхоўвалася на благародных чалавечых імкненнях, у духу павагі да другіх народаў, у духу дружбы народаў. Наша армія мужнела, загартоўвалася ў войнах справядлівых. Іменна ў гэтых войнах скlaліся маральныя якасці савецкіх воінаў—благародства і мужнасць, адвага і гатоўнасць да самаахвяравання.

У той час, як нямецкая разбойніцкая армія выхавана ў духу расавай нянавісці і пагарды да другіх народаў, «Чырвоная Армія свабодна ад пачуцця расавай нянавісці. Яна свабодна ад такога нізкага пачуцця, таму што яна выхавана ў духу расавага роўнапраўя і павагі да праву другіх народаў» (Сталін). У гэтым крыніца магутнай сілы гераічнай Чырвонай Арміі.

Галоўнай, адметнай рысай маральнага аблічча савецкага воіна з'яўляецца яго свядомасць. Наша армія—самая ідэйная з усіх вядомых у гісторыі. Увесь лад савецкага жыцця падрыхтаваў нашых людзей да свядомай абароны інтарэсаў Радзімы. У гэтым сіла савецкага грамадства. «Дзяржава моцная свядомасцю мас. Яна моцная тады, калі масы ўсё ведаюць, аб усім могуць меркаваць і ідуць на ўсё свядома». (Ленін, т. XXII, стар. 15—19). Чырвоная Армія—першая армія ў свеце, кожны баец якой ясна ўсведамляе, за што ён змагаецца. Мужнасць савецкіх воінаў народжана іх палітычнай свядомасцю. Працоўныя подзвігі савецкіх людзей у тылу, таксама як і неўміручыя ратныя подзвігі нашых воінаў на фронце—гэта вынік усведамлення абавязку перад савецкай Радзімай. «Савецкія людзі,—гаварыў таварыш Сталін у дакладзе аб 27-й гадавіне Кастрычніцкай рэвалюцыі,—адмаўлялі сабе ў многім неабходным, ішлі свядома на сур'ёзныя матэрыяльныя нястачы, каб больш даць фронту».

У яркіх гераічных подзвігах праяўляецца разуменне воінскага абавязку ў нашых байцоў і афіцэраў. Перад позіркам патомкаў неўміручай славай будзе ззяць беспрыкладны подзвіг 28 панфілаўцаў, якія ў адзінаборстве з дзесяткамі нямецкіх танкаў выканалі свой абавязак, не адступіўшы ні на крок. Вечна будуць жыць подзвігі Александра Матросава, які перагарадзіў сваім целам смертаносны агонь з варожага дота, юнага патрыёта Юрыя Смірнова, які пад найцяжэйшымі катаваннямі астаўся верным воінскай прысязе і веліччу свайго духу перамог гітлераўскіх разбойнікаў. Ніколі не забудзе савецкі народ імёны сваіх адважных сыноў і дачок, якія аддалі жыццё за свабоду і шчасце чалавецтва,—Зоі Касмадзям'янскай, Нікалая Гастэла, Олега Кашэвога і многіх другіх. Яны—увасабленне высокага маральнага духу, мужнасці і стойкасці савецкага чалавека.

III

Мараль з'яўляецца не толькі прадуктам грамадскага жыцця, але і зброяй велізарнай арганізуючай і мабілізуючай сілы. Самым яркім прыкладам гэтага служыць наша савецкая, камуністычная мараль, якая асабліва моцна праявілася ў дні вялікай Айчыннай вайны.

Высокія маральныя і баявыя якасці Чырвонай Арміі дазволілі Галоўнаму Камандаванню паспяхова ажыццявіць стратэгічныя задачы на ўсіх этапах вайны. У перыяд абарончай бітвы стыль сталінскага стратэгічнага кіраўніцтва заключаўся ў затрымцы нямецкага наступлення, у прэдзельным знясіленні і абяскроўліванні варожых войск з мэтай зрыву іх планаў. Упорнае супраціўленне Чырвонай Арміі дала нашай краіне магчымасць у ходзе вайны змяніць суадносіны сіл у карысць Савецкага Саюза, разгарнуць гіганцкае наступленне. На аснове гэтых новых суадносін сіл адбыўся карэнны пералом у карысць савецкага народа. «На чацвёртым годзе вайны,—гаварыў таварыш Сталін у гістарычным загадзе ад 23 лютага 1945 года,—Чырвоная Армія стала магутней і сільней, чым калі-б то ні было, яе баявая тэхніка стала яшчэ больш дасканалай, а баявое майстэрства—у многа разоў вышэй». Высокія маральныя і баявыя якасці Чырвонай Арміі тлумачацца яе прыродай, як сапраўды народнай арміі, якая вядзе справядлівую Айчынную вайну. «Беспрыкладныя цяжкасці сучаснай вайны не зламалі, а яшчэ больш загартавалі жалезную волю і мужны дух савецкага народа» (Сталін).

Выконваючы свяшчэнную місію па вызваленню сваёй роднай зямлі, Чырвоная Армія нясе цяпер свабоду заняволеным народам Еўропы. Яшчэ тры з палавінай годы назад таварыш Сталін, звяртаючыся да байцоў і камандзіраў Чырвонай Арміі і Флота, да партызанаў і партызанак, заявіў: «На вас глядзіць увесь свет, як на сілу, здольную знішчыць грабежніцкія полчышчы нямецкіх захопнікаў. На вас глядзяць заняволеныя народы Еўропы, папаўшыя пад ярмо нямецкіх захопнікаў, як на сваіх вызваліцеляў. Вялікая вызваленчая місія выпала на вашу долю. Будзьце-ж дастойнымі гэтай місіі!».

Савецкія воіны, уступіўшы ў якасці вызваліцеляў на землі Югаславіі і Польшчы, Чэхаславакіі і Нарвегіі, рвуць ланцугі гітлераўскага рабства, нясуць свабоду прыгнечаным народам. «Цяпер, калі Айчынная вайна ідзе да пабеданоснага канца, ва ўсёй велічы паўстае гістарычная роля савецкага народа. Цяпер усе прызнаюць, што савецкі народ сваёй самаадданай барацьбой выратаваў цывілізацыю Еўропы ад фашысцкіх пагромшчыкаў. У гэтым вялікая заслуга савецкага народа перад гісторыяй чалавецтва» (Сталін).

IV

Чырвоная Армія дабілася гістарычных перамог у барацьбе з моцным і каварным ворагам дзякуючы штодзённым клопатам большэвіцкай партыі і ўсяго савецкага народа. Лепшых сваіх сыноў партыя пасылала на папаўненне арміі. Буйнейшыя дзеячы партыі былі палкаводцамі і военачальнікамі Чырвонай Арміі. Савецкі народ забяспечвае яе выдатнай ваеннай тэхнікай, забяспечвае ўсім неабходным для перамогі.

У абліччы воінаў Чырвонай Арміі відаць якасці, якія на працягу многіх год партыя Леніна—Сталіна выхоўвала і выхоўвае ў савецкіх людзей. Гэта—яснасць мэты, цвёрдасць характару ў яе дасягненні, дысцыплінаванасць і непахісная воля. Адметнай асаблівасцю савецкіх людзей з'яўляецца, па выражэнню таварыша Сталіна, «неўкрацімая сіла, якая не ведае і не прызнае перашкод, якая размывае сваёй дзелавітай настойлівасцю ўсе і ўсякія перашкоды, якая не можа не давесці да канца раз пачатую справу».

Ні адна армія свету не праходзіла такой школы палітычнага выхавання, як Чырвоная Армія. Палітычная і арганізатарская работа ў масах, асабісты прыклад камуністаў у працы і ў баі заўсёды адыгрывалі рашаючую ролю ў ажыццяўленні наступальнага парыву, у мабілізацыі сіл народа. Разуменне—большэвік у сазнанні савецкіх людзей з'яўляецца ўвасабленнем мужнасці, непахіснай волі і жалезнай дысцыпліны, адданасці народу, вялікім ідэям марксізма-ленінізма.

У перыяд Айчыннай вайны кіруючая і накіроўваючая роля большэвіцкай партыі яшчэ больш узрасла. «За час вайны партыя яшчэ больш зраднілася з народам, яшчэ цясней звязалася з шырокімі масамі працоўных» (Сталін). Уся гіганцкая работа на фронце і ў тылу кіруецца і накіроўваецца вялікай партыяй Леніна—Сталіна.

Партыя ператварыла нашу маральна-палітычную перавагу над ворагам у рычаг ваенных поспехаў. І цяпер, калі перамога блізка, асабліва ярка відаць, які беспрыкладны подзвіг зрабіў наш народ пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі, якія сапраўды вялікія справы зроблены ў імя Радзімы! Геніяльны палкаводзец таварыш Сталін стварыў армію, дастойную гістарычнай місіі, якая выпала на яе долю. Ён узброіў Чырвоную Армію навукай перамагаць, і яна стала самай магутнай, самай перадавой з усіх сучасных армій, якая здолела нанесці смяротныя ўдары па нямецка-фашысцкіх захопніках.

«Поўная перамога над немцамі цяпер ужо блізка. Але перамога ніколі не прыходзіць сама,—яна здабываецца ў цяжкіх баях і ва ўпорнай працы,—гаворыць таварыш Сталін.—Асуджаны вораг кідае ў бой апошнія сілы, адчайна супраціўляецца, каб пазбегнуць суровай адплаты. Ён хапаецца і будзе хапацца за самыя апошнія і подлыя сродкі барацьбы. Таму трэба памятаць, што чым бліжэй наша перамога, тым вышэй павінна быць наша пільнасць, тым больш моцнымі павінны быць нашы ўдары па ворагу».

Савецкі народ і яго гераічная Чырвоная Армія пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна да канца выканаюць сваю гістарычную місію. Вораг будзе знішчан. Перамога будзе за намі.

На заключным канцэрце рэспубліканскага агляду мастацкай самадзейнасці выступіў хор калгаса імені Літвінава, Рэчыцкага раёна, Гомельскай вобласці, якім кіруе калгасніца-ордэнаносец тав. Лапаціна.
На здымку: удзельнікі хора (злева направа): А. Ф. Аўсянік, А. Я. Лапшакі С. Я. Чэчуга. Фота Л. Мазелева.

Анатоль АСТРЭЙКА

ЛЯСНЫ АГАНЁК

Лясная палянка, дарожка лясная,
Арэшнік густы ды балотны грудок,
Цябе мы не раз і не два ўспаміналі
Зямлянкі патайнай жывы аганёк.

Па ўсёй Беларусі, між рэк і азёраў,
Між трактаў шасейных, вясковых дарог,
Стаяў партызан у нязменным дазоры,
Народ ад прышэльцаў, як шчасце, бярог.

Вайсковую славу савецкай Радзімы
Мы множылі ў бітвах за шчасця зару,
Мы тысячы раз у паходы хадзілі,
Каб зноў красавала, жыла Беларусь.

Крылом баявым партызанская слава
Над краем, як сонечны сцяг, праплыла.
І стала зноў вольнаю наша дзяржава,
На захад варожы вайна адыйшла.

З нас многа хто зброю змяніў на лапату,
Будуем мы, ладзім разбураны край.
Настойлівых, дужых, у працы упартых
Будоўля вялікая наша—прымай.

Па каменю, цэгле сваімі рукамі
Мы ўсё сабяром і наладзім ізноў.
Заззяе наш горад электраагнямі,
Красою нябачных на свеце муроў.

На самыя цяжкія ўчасткі мы станем,
Каб край зажывіць беларускі ад ран.
Мы будзем такімі ў будоўлі байцамі,
Каб званне не зганьбіць сваё—партызан.

І после нам радасна будзе і гожа
Прайсціся павольна і глянуць здалёк
Між стройных алей і палацаў прыгожых
І ўспомніць патайны лясны аганёк.

ПЕРАПІСКА БЕЛАРУСКІХ ДЗЯЦЕЙ З МАРШАЛАМ ЖУКАВЫМ

АСІПАВІЧЫ, 14 красавіка. (БЕЛТА). Выхаванцы Ліпіцкага дзіцячага дома, Асіпавіцкага раёна, напісалі калектыўнае пісьмо Камандуючаму войскамі 1-га Беларускага фронта Маршалу Савецкага Саюза тав. Жукаву. У пісьме дзеці расказалі савецкаму палкаводцу аб сваім жыцці і вучобе, аб сваіх бацьках, якія загінулі смерцю храбрых у баях за Радзіму.

Маршал Жукаў у адказ прыслаў пісьмо дзецям. У ім ён піша:

«Дзякую Вам, рэбяты, за Ваша пажаданне паспяховага разгрому ненавіснага ворага. Беларускія дзеці, асабліва дзеці слаўных партызан, перажылі многа гора і пакут у перыяд часовай нямецкай акупацыі Беларусі. Зараз вораг выгнан з нашай зямлі і знішчаецца Чырвонай Арміяй у сваім звярыным логаве.

Жадаю Вашаму калектыву, рэбяты, дружнага і шчаслівага жыцця.

Маршал Савецкага Саюза ЖУКАЎ».

ВЯЛІКІ ПОПЫТ НА „КАРОТКІ КУРС ГІСТОРЫІ ВКП(б)“

Выключна вялікі попыт на «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)». Нядаўна дырэкцыя «Саюздруку» адправіла ва ўсе вобласці Беларусі па 9.000 экземпляраў гэтай кнігі. Але з месц прадаўжаюць паступаць патрабаванні аб прысылцы новых экземпляраў.

Гэтымі днямі ва ўсе вобласці рэспублікі адпраўлена дадаткова яшчэ па 2.900 кніг.

ПЕСНІ ВОЛІ

(На заключным канцэрце агляду мастацкай самадзейнасці)

Павольна адкрываецца заслона. Рознакаляровымі беларускімі нацыянальнымі ўзорамі ўпрыгожана сцэна. На сцэне—рабочыя і служачыя чыгуначнага вузла г. Гомеля, калгаснікі з Магілёўшчыны, сяляне з вёскі Падлессе, Ляхавіцкага раёна, студэнты Беларускага дзяржаўнага універсітэта. Жанчыны, дзяўчаты, хлопцы і мужчыны апрануты ў прыгожыя касцюмы, у якія апранаюцца толькі ў вялікае свята.

Са сцэны льюцца гукі песень аб няволі людской. У песні гэтай слухач чуе плач галодных дзяцей, матак, якіх немцы вялі на расстрэл. Чуе лязг калёс эшалонаў, якія ўвозілі нашых людзей у няволю. І сэрца сціскаецца болем. «Адпомсцім!»—паўтарае кожны ў думках услед харыстам.

У памяці ўстаюць нядаўна пражытыя цяжкія дні нямецка-фашысцкай акупацыі. І разам з тым кожны з слухачоў, як сонечнае цяпло, святло, адчувае подых шчаслівых дзён вызвалення.

Галасамі таленавітых сваіх пасланцоў спявае беларускі народ пра гора і мукі, пра радасць і шчасце, пра свой гераізм, пра тое, як ён змагаўся і змагаецца ў вялікай брацкай сям'і народаў за будучае шчасце, за канчатковую перамогу над ворагам.

* * *

Бадзёра гучэлі галасы харыстаў чыгуначнікаў з Гомеля і сялян з вёскі Падлессе. Цудоўна спявалі харысты з хора, якім кіруе ордэнаносец тав. Лапаціна, з хора магілёўскага Дома народнай творчасці і лунінецкага народнага хора.

Хочацца толькі пажадаць, каб свой поспех яны замацавалі, узбагаціўшы рэпертуар новымі народнымі песнямі, песнямі савецкіх кампазітараў і рускіх класікаў.

З вялікім поспехам дэманстравала свой талент салістка гомельчанка тав. Кідзель і асаблівую сімпатыю заваявала салістка тав. Карчагіна (г. Баранавічы), якая выканала рускую народную песню «Маскоўская тройка» і частушкі.

Выступленне салістаў паказала і тое, што нашы самадзейныя мастацкія калектывы не толькі добра выконваюць народныя беларускія і рускія песні, але з поспехам авалодваюць класічнымі музыкальнымі творамі.

На заключным канцэрце зноў вызначыліся танцавальны калектыў клуба імені Леніна (кіраўнік тав. Шайкевіч), калектыў несвіжскага ДСК і маладзечненскі партызанскі ансамбль.

З вялікім поспехам выступіў інструментальны ансамбль сям'і Андрушкевіча з Уселюбскага сельсовета, Навагрудскага раёна. Ансамбль (скрыпка, цымбалы, гармонь, бубен) удала выканаў беларускі народны танец «Крыжачок» і «Полька-нітка».

Не меншы поспех мелі калгаснікі Узденскага раёна тт. Умрэйка і Чыглей, якія выканалі на жалейцы і скрыпцы беларускія народныя танцы «Мяцеліца» і «Беларуская полька».

Закончыўся агляд мастацкай самадзейнасці—гэтай невычарпальнай крыніцы народных талентаў. Удзельнікі раз'ехаліся дамоў. З новай сілай возьмуцца яны за работу на прадпрыемствах, у калгасах і ва ўстановах. І кожны на сваім месцы будзе дапамагаць Чырвонай Арміі хутчэй дабіць ворага. А іх песні з новай сілай будуць гучэць на роднай беларускай зямлі, натхняючы народ на новыя працоўныя подзвігі.

С. СВІРЫДАЎ.

У МІНСКІХ АРАНЖАРЭЯХ

Перад Айчыннай вайной Трэст зялёнага насаджэння арганізаваў у горадзе Мінску і на яго ўскраінах некалькі добра абсталяваных аранжарэй, цяпліц і вялікі пітомнік у Бараноўшчыне. У іх вырошчваліся мільёны экземпляраў разнастайных кветак і вазонаў для ўпрыгожання плошчаў, паркаў, алеяў і кватэр працоўных. Вакол горада ствараўся зялёны пояс ляснoй раслiннасці, што ў значнай меры аздараўляла паветра Мінска.

Нямецкія варвары, руйнуючы прамысловасць і культуру нашай сталіцы, нямала пашкодзілі і ў гэтай галіне гарадской гаспадаркі. З вялікімі цяжкасцямі работнікам Трэста зялёнага насаджэння ўдалося аднавіць к восені 1944 года некалькі аранжарэй і цяпліц.

За зіму і вясну цяплічная і аранжарэйная гаспадаркі значна расшырыліся. Апрача адноўленых 18 аранжарэй, працуе вялікі пітомнік у Бараноўшчыне. Ужо закладзены першыя 180 парніковых рам для вырошчвання расады і ранняй гародніны.

Работнікі цяплічнай і парніковай гаспадаркі Трэста абавязаліся даць працоўным горада да 100 тысяч флянсаў памідор і да 2 мільёнаў флянсаў капусты і інш. гародніны. Колькасць парніковых рам будзе даведзена да 1.600.

У адноўленых аранжарэях Трэста ўжо вырошчваецца 800 тысяч флянсаў дэкарацыйных летніх кветак для ўпрыгожання аднаўляемых паркаў, алей і вуліц горада. 200 тысяч чаранкоў разнастайных шматгадовых і сезонных кветак паступова высаджваюцца ў вазоны і ідуць у продаж.

ПАПАЎНЕННЕ ВЫСТАЎКІ ЎЗОРАЎ ТРАФЕЙНАГА ЎЗБРАЕННЯ

Выстаўка ўзораў трафейнага ўзбраення папоўнілася ўзорамі зброі і снаражэння, захопленага ў 1944—1945 годах у баях з немцамі на франтах Айчыннай вайны. З раёнаў Петсамо—Кіркенес, вострава Эзель, рэк Дунай і Одэр, з Таліна, Рыгі, Пазнані, Катовіц, Будапешта і гарадоў Усходняй Прусіі прыбылі навейшыя германскія цяжкія танкі «Каралеўскі тыгр» і самаходныя артылерыйскія ўстаноўкі «Шкода», 75-міліметровая горная нямецкая гармата.

Сярод новых прыбораў упраўлення агнём зенітнай і палявой артылерыі—германскія «Пуазо-35» і «Пуазо-40», венгерскі «Тама-югаш». Прыбор «Пуазо-40» змантыраван са стэрэавысотамерам. Выстаўлены новыя гукаўлаўліваліе... гукаўлавіцелі, пражэктары і іх агрэгаты. Процітанкавыя сродкі папоўніліся 88-міліметровым рэактыўным мінамётам «Пупхен», выпушчаным у 1943 годзе. Яго дальнабойнасць—700 метраў. Гітлераўская прапаганда ўзмоцнена рэкламіравала гэтую навінку германскай баявой тэхнікі. Дастаўлены 60-міліметровыя германскія процітанкавыя ружжы «Офенрор», фауст-патроны і захоплены ў вулічных баях у Будапешце 100-міліметровы двухствольны мінамёт «Ігла Салашы» з надвойнай кумуляцыяй. Паступілі ўзоры стралковага ўзбраення ворага: ручныя і станкавыя кулямёты, пісталеты-кулямёты, вінтоўкі.

На авіяцыйную пляцоўку прывезены транспартны самалёт «Юнкерс-34» і самалёт сувязі «Фоке-Вульф-44».

У інтэнданцкім аддзеле дэманструюцца прылады катаванняў і пакарання смерцю, якія ўжываюць немцы пры катаванні арыштаваных савецкіх людзей—кайданы, бізуны, гумавыя дубінкі, шыбеніца. Па суседству—у хімічным аддзеле выстаўлен у банках газ «цыклон», з дапамогаю якога гітлераўскія вылюдкі атруцілі ў Майданеку тысячы безабаронных людзей.

Войскі Маршала Жукава захапілі нядаўна ўстаноўленыя ордэны 1 і 2 класа «За фюрэра і народ», зробленыя з белага сплаву і бронзы. Узнагароды гэтыя прызначаліся для асабліва вызначыўшыхся германскіх афіцэраў. Зараз гэтыя ордэны—экспанаты выстаўкі.

Паявіўся яшчэ адзін экспанат—сцяг Вышэйшай тэхнічнай школы ў Берліне. Немцам не дапамагаюць ужо ні рэгулярныя часці, ні фольксштурм. Не дапамаглі і курсанты. Яны не ўстаялі супроць нястрымнага націску савецкіх войск, а сцяг іх трапіў у Маскву, на трафейную выстаўку.

По Совецкаму Саюзу

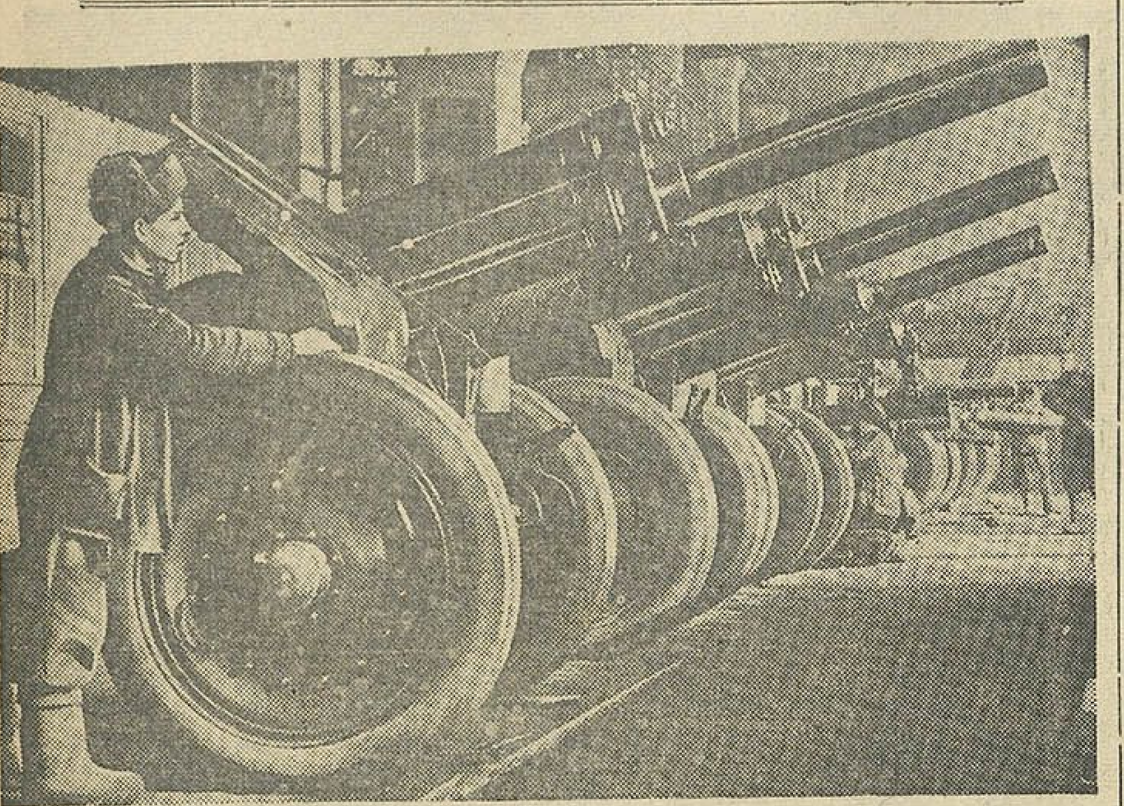

Зборка гармат на адным з артылерыйскіх заводаў Урала. Фотахроніка ТАСС.

З ПОМНІКА В. І. ЛЕНІНУ ЗДЫМАЮЦЬ АБАРОННЫ ПАКРОЎ

У Ленінградзе вызваляюць ад абароннага пакрову помнік Уладзіміру Ільічу Леніну. Гэты манумент добра вядомы ўсёй краіне. Ён пабудаваны ля Фінляндскага вакзала па праекту акадэміка В. А. Шчуко і скульптара С. А. Еўсеева. Ленін адлюстраваны ў тую хвіліну, калі ён з гістарычнай прамовай з браневіка звяртаўся к народу ў Расію ў красавіку 1917 года.

У 1941 годзе, калі нямецка-фашысцкія захопнікі падыходзілі да горада, помнік быў старанна ўкрыт.

У час блакады на плошчы ўпалі дзесяткі варожых снарадаў і бомб, але помнік не пашкоджан.

Зараз над плошчай зноў высіцца чатырохметровая фігура Ільіча. (ТАСС).

НОВЫ ПРЫБОР ДЛЯ АНАЛІЗА МЕТАЛАЎ

Супрацоўнік Усесаюзнага навукова-даследчага алюмініева-магніевага інстытута інжынер Захараў сканструяваў новы прыбор для хімічнага аналіза металаў у заводскіх лабараторыях.

Пры дапамозе гэтага прыбора аналіз па цырконію 5 — 7 мінут замест звычайных 1,5—2 гадзін. Вынікі даследавання запісваюцца аўтаматычна.

Новы прыбор па канструкцыі прасцейшы за існуючыя, выраб яго больш танны. (ТАСС).

АЛЬМАНАХ «ГЕРОИЧЕСКАЯ ОДЕССА»

Выйшаў у свет альманах «Героическая Одесса», прысвечаны гадавіне вызвалення горада ад нямецка-румынскіх захопнікаў.

Альманах адкрываецца загадам Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Савецкага Саюза таварыша Сталіна войскам, вызваліўшым Одэсу. Апублікаваны артыкулы сакратара Адэскага абкома КП(б)У тав. Калыбанава «Год па вызваленай зямлі», успаміны віцэ-адмірала Жукава, які камандаваў Одэскім абаронным раёнам і другія. (ТАСС).

125 МІЛЬЕНАЎ РУБЛЁЎ ЭКАНОМІІ АД РАЦЫЯНАЛІЗАЦЫІ ВЫТВОРЧАСЦІ

На Уралмашзаводзе імені Молатава — старэйшым прадпрыемстве Урала — з 1930 года існуе бюро па рабочаму вынаходніцтву. Выдатныя рацыяналізатары і вынаходцы падалі звыш ... прапаноў за мінулыя 15 год. За гэты час ад рабочых, інжынераў і тэхнікаў прынята каля 30.000 рацыяналізатарскіх прапаноў, ажыццяўленне якіх дало прадпрыемству эканомію 125 мільёнаў рублёў. (ТАСС).

КНІГІ З АСАБІСТАЙ БІБЛІЯТЭКІ В. І. ЛЕНІНА

ВАРШАВА, 14 красавіка. (ТАСС). У бібліятэцы польскага горада Быдгошч (Бромберг) многа год захоўваліся кнігі з асабістай бібліятэкі Уладзіміра Ільіча Леніна. Сярод іх—стэнаграфічныя справаздачы Дзяржаўнай Думы за 1906 і 1907 гады, «Тэорыя дадатковай вартасці» Карла Маркса, выдання 1906 г., восьмы том збору твораў Н. Г. Чэрнышэўскага, выдання 1906 года, часопісы «Наша заря», «Современный мир», «Запросы жизни» і іншыя.

На палях кніг паметкі, зробленыя Уладзімірам Ільічом. Гэтыя кнігі чатырнаццаць год захоўваў адзін польскі пісьменнік. У 1932 годзе ён перадаў іх бібліятэцы горада Быдгошч. У часе нямецкай акупацыі работнікі бібліятэкі старанна хавалі ад немцаў гэтыя кнігі.

Калі Чырвоная Армія вызваліла Быдгошч ад нямецкіх захопнікаў, кіраўнікі горада рашылі зрабіць совецкаму ўраду падарунак — перадаць кнігі, якія належалі В. І. Леніну.

Гэтымі днямі адбылася ўрачыстая перадача кніг прадстаўнікам Чырвонай Арміі. Глава Ваяводскай Рады Народовай доктар Бехно заявіў, што ўрачыстая перадача кніг з асабістай бібліятэкі В. І. Леніна прадстаўнікам Чырвонай Арміі з'яўляецца выражэннем бязмежнай удзячнасці польскага народа Маршалу Сталіну, Чырвонай Арміі, рускаму народу—вялікаму суседу і другу, які вызваліў Польшчу ад нямецкіх акупантаў.

Разам з кнігамі прэзідэнт горада перадаў прадстаўнікам Чырвонай Арміі грамату з пастановай урачыстага пасяджання Рады Народовай горада Быдгошч. У грамаце гаворыцца: «Маршалу Сталіну, Масква, Крэмль. Грамадзяне горада Быдгошч, удзячныя за вызваленне ад германскага ярма, дасягнутае ў выніку выдатных перамог совецкай арміі, перадаюць Вам, вялікі Маршал, з кнігасховішча гарадской бібліятэкі г. Быдгошч кнігі з паметкамі вялікага аснавальніка новай Расіі — Уладзіміра Ільіча Леніна».

ПАХАВАННЕ РУЗВЕЛЬТА

ВАШЫНГТОН, 14 красавіка. (ТАСС). (Затрымана дастаўкай). Уздоўж трох сцен зала Белага Дома, у якім знаходзілася цела Рузвельта, ляжаць вянкі на вышыню ў 10 футаў. Прыватныя асобы і арганізацыі прадаўжаюць прысылаць кветкі, не гледзячы на просьбу Белага Дома ўстрымацца ад гэтага.

Труна Рузвельта ўстаноўлена на простым пастаменце, пакрытым флагам ЗША. Чатыры прадстаўнікі ўзброеных сіл ЗША несуць ганаровы караул ля труны. Збоку труны — простая кафедра, з якой будуць зроблены рэлігійныя службы.

Тысячы людзей прадаўжаюць збірацца ля Белага Дома, развітваючыся з памёршым прэзідэнтам.

НЬЮ-ЁРК, 15 красавіка. (ТАСС). Больш 200 відных дзеячоў ЗША, на чале з прэзідэнтам Труменам, прысутнічалі ўчора на кароткай і простай заўпакойнай службе па Рузвельту, якую вашынгтонскі епіскап Дан адслужыў у Белым Доме. На паніхідзе прысутнічалі Ідэн, Громыка, Галіфакс, генерал Атлон, многія члены кабінета, губернатар штата Нью-Ёрк Дзюі, былы старшыня Нацыянальнага камітэта дэмакратычнай партыі Флін, генерал Маршал, Сэмнер Уэлес і шматлікія прадстаўнікі дыпламатычнага корпуса.

Да паніхіды на вуліцах Вашынгтона сабраліся каля 400 тысяч чалавек, якія развітваліся з Рузвельтам.

НЬЮ-ЁРК, 15 красавіка. (ТАСС). Паводле паведамлення вашынгтонскага карэспандэнта агенцтва Асошыэйтэд прэс, у 03.00 па Грынвічу поезд з целам Рузвельта выйшаў з Вашынгтона ў Гайд-Парк (штат Нью-Ёрк), дзе раніцой 15 красавіка будзе пахаван Рузвельт.

НЬЮ-ЁРК, 15 красавіка. (ТАСС). Паводле паведамлення карэспандэнта ТАСС з Гайд-Парка, жалобны поезд з целам Рузвельта прыбыў у 12 г. 40 мін. па Грынвічу. Прэзідэнт Трумэн, члены амерыканскага ўрада, вярхоўнага суда, а таксама прыбылі асобым поездам з Вашынгтона. Прэм'ер-міністр Канады Кінг таксама прыбыў, каб прысутнічаць на пахаванні.

ЛОНДАН, 15 красавіка. (ТАСС). Як перадае карэспандэнт агенцтва Рэйтэр з Гайд-Парка (штат Нью-Ёрк), раніцой 15 красавіка астанкі Рузвельта былі пахаваны ў садзе радавога маёнтку. Пахаванне адбылося ў прысутнасці членаў сям'і Рузвельта, вялікай дэлегацыі афіцыяльных асоб і вялікіх прадстаўнікоў.

Маса кветак ад шматлікіх грамадскіх арганізацый і прыватных асоб, уключаючы кветкі ад Эйзенхаўэра, была ўскладзена на магілу памёршага прэзідэнта.

Тры невялікія скрыні зямлі, дастаўленыя з Гаіці, Кубы і Дамініканскай рэспублікі, былі высыпаны ў магілу прэзідэнта генеральнымі консуламі гэтых рэспублік.

Перад спускам труны ў магілу быў дан 21 залп з 75-мм гармат, расстаўленых перад бібліятэкай, якая стала нацыянальнай святыняй як дар Рузвельта нацыі.

Прыбыццё Ідэна ў ЗША

ЛОНДАН, 15 красавіка. (ТАСС). Паводле паведамлення агенцтва Рэйтэр з Вашынгтона, англійскі міністр замежных спраў Ідэн прыбыў учора на самалёце ў ЗША для прысутнасці на пахаванні Рузвельта.

ПОЛЬСКІ ДРУК АБ САВЕЦКА-ЮГАСЛАЎСКІМ ДАГАВОРЫ

ВАРШАВА, 16 красавіка. (ТАСС). Увесь польскі друк прадаўжае змяшчаць каментарыі аб заключэнні савецка-югаслаўскага дагавора і публікуе абшырныя справаздачы з шматлікіх мітынгаў.

Газета «Глос люду» ў перадавым артыкуле піша: «Паведамленне аб заключэнні савецка-югаслаўскага дагавора выклікала ў нашым народзе шчыры рух за хутчэйшае заключэнне падобнага польска-савецкага дагавора. Трагічны вопыт верасня 1939 года паказаў, што Польшча, будучы ізаляванай, не можа паспяхова процістаяць германскаму націску...

Газета «Польска Збройна» ... у ўмовах заключэння дагавора аб дружбе з Савецкім Саюзам».

«Польскі народ,—піша газета «Жыцце Варшавы»,—адзінадушна жадае заключэння дагавора аб дружбе са сваім магутным суседам на Усходзе».

НАРОДЫ ЮГАСЛАВІІ ВІТАЮЦЬ САВЕЦКА-ЮГАСЛАЎСКІ ДАГАВОР

БЕЛГРАД, 16 красавіка. (ТАСС). З усіх канцоў Югаславіі паступаюць паведамленні аб радаснай сустрэчы югаслаўскім насельніцтвам заключэння савецка-югаслаўскага дагавора. 12 красавіка на плошчы Нацыянальнага Вызвалення ў Пажарэвацы сабралася больш 4.000 жыхароў горада. Адбыўся вялікі мітынг, які закончыўся масавым народным гуляннем. На наступны дзень у горад пачалі сцягвацца калоны святочна апранутых сялян навакольных сяленняў са сцягамі і партрэтамі Маршала Сталіна і Маршала Тіто. Дэманстрацыя прадаўжалася да позняга вечара.

У масавых дэманстрацыях у Кралева, апрача жыхароў горада, таксама прынялі ўдзел сяляне з сёл Ужыцкага раёна. На цэнтральнай плошчы адбыўся шматлюдны мітынг. Выступаўшыя на мітынгу рабочыя і сяляне гаварылі аб вялізарным значэнні дагавора для будучыні Югаславіі, аб тым, што дагавор ажыццяўляе даўнія мары югаслаўскіх народаў.

Многатысячныя мітынгі адбыліся ў Чачаку, Валеўскай акругі і іншых гарадах і сёлах Югаславіі.

ЗАМЕЖНАЯ ХРОНІКА

Совет міністраў Югаславіі прыняў прапанову профсаюзаў пра абвяшчэнне 1 Мая дзяржаўным святам Югаславіі.

* * *

У Балгарыі закончылася падпіска на «Пазыку свабоды». За 2 месяцы пазыка рэалізавана на суму ў 26,5 мільярда леваў.

* * *

Пакончыў жыццё самагубствам відны нацысцкі чыноўнік Пауль Гінклер, які значыцца ў спісе ваенных злачынцаў.

* * *

Дацкія патрыёты вывелі са строю тэлефонны провад немцаў, які звязвае Германію з Даніяй.

* * *

Муніцыпальны совет Парыжа прысвоіў адной з вялікіх вуліц у цэнтры горада імя прэзідэнта Рузвельта.

* * *

На працягу сакавіка 5 партызанскіх атрадаў у Паўночнай Італіі знішчылі звыш 2.000 нямецкіх салдат і афіцэраў.

* * *

Часці амерыканскай 6-й бронетанкавай дывізіі захапілі віднага нямецкага прамыслоўца і спецыяліста рэактыўных снарадаў «ФАУ-2» Гульнова, які ўцёк з Штэціна два тыдні таму назад.

* * *

За апошнія дні ў Бухарэсце арыштавана і адпраўлена ў канцэнтрацыйны лагер звыш 110 легіянераў.

(ТАСС).

Падпісанне гандлёвага Пагаднення паміж СССР і Югаславіяй

13-га красавіка 1945 года ў Маскве падпісана Пагадненне паміж Урадам Савецкага Саюза і Урадам Югаславіі аб узаемных пастаўках тавараў.

Гэтае Пагадненне прадугледжвае пастаўкі савецкіх тавараў, якія неабходны Югаславіі для вядзення вайны і для гаспадарчых патрэб, у абмен на югаслаўскія тавары, неабходныя Савецкаму Саюзу для яго ваенных патрэб і народнай гаспадаркі.

Пагадненне падпісалі: па ўпаўнаважанню Савецкага Урада — Народны Камісар Знешняга Гандлю А. І. Мікаян і па ўпаўнаважанню Урада Югаславіі — Міністр Гандлю і Снабжэння пан Н. Пятровіч.

АНГЛІЙСКІ КАРЭСПАНДЭНТ АБ СТАНОВІШЧЫ НА ЗАХОДНІМ ФРОНЦЕ

ЛОНДАН, 14 красавіка. (ТАСС). Рэйтэр указвае карэспандэнт агенцтва Рэйтэр, які знаходзіцца пры 3-й амерыканскай арміі, «германскія гарады падаюць, як кеглі, і нават водныя перашкоды, што прадстаўлялі добрыя магчымасці для абароны, як напрыклад ракі Заале, Везер і Мульда, былі пераадолены без асаблівых цяжкасцей».

У больш позні паведамленні карэспандэнт указвае, што немцы спешылі захапіць ... арганізаванага супраціўлення.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў ЗАХОДНЯЙ ЕЎРОПЕ

ЛОНДАН, 15 красавіка. (ТАСС). У паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца, што войскі саюзнікаў прасунуліся на 48 кіламетраў за Цэле. Ідуць баі ля Юльцэна. Войскі саюзнікаў дасягнулі ракі Эльбы паўднёвей Тангермюндэ і вядуць баі ў гэтым горадзе. Эльба фарсіравана саюзнымі войскамі ў двух месцах. Часці саюзнікаў, якія наступаюць на Магдэбург, адбілі моцныя варожыя контратакі. Праціўнік абстрэльвае наступаючых саюзнікаў артылерыйскім агнём.

У Гарцкім лесе бронетанкавыя часці саюзнікаў прасунуліся прыкладна на 48 кіламетраў і знаходзяцца ў пунктах, размешчаных у 5 кіламетрах на паўночны-захад ад Дэсау. Пяхотныя часці, якія наступаюць услед за бронетанкавымі атрадамі, дасягнулі раёнаў, што знаходзяцца ў 5 кіламетрах на ўсход ад Галле.

... 5 кіламетраў на поўнач і 6,5 кіламетра на паўднёвы ўсход ад Лейпцыга...

Бронетанкавыя часці саюзнікаў фарсіравалі раку Мульдэ... Мейнсдорфа і Хохенштайна на захадзе ад Хемніца.

У раёне Гейльбронна войскі саюзнікаў прасунуліся на 13 кіламетраў на ўсходзе ад горада і на 10 кіламетраў на поўдзень у напрамку да Штутгарта.

Пабліз Рэйна, на паўднёвым захадзе ад Бадэна, войскі саюзнікаў прасунуліся на 16 кіламетраў.

У раёне Рурскага «мяшка» ад праціўніка ачышчаны Дортмунд. За 13 красавіка саюзнікі ўзялі 57.187 палонных.

* * *

ЛОНДАН, 16 красавіка. (ТАСС). У паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца, што Арнгем поўнасцю ачышчаны ад праціўніка. Войскі саюзнікаў прасунуліся за Арнгем да Эдэ.

Працягваецца наступленне саюзнікаў на раёне Апэр, па поўначы ад Рэтэна, на адлегласці 6,5 кіламетра, не гледзячы на энергічнае супраціўленне немцаў.

Танкавыя часці саюзнікаў заняўшы ўчастак шырынёю ў 19 кіламетраў на захад ад Эльбы і падышлі да Хэхаўзена. Ачышчан ад праціўніка Стэндаль. Саюзнікі прайшлі 13 кіламетраў на захад ад горада. У 32 кіламетрах на паўночны захад ад Хемніца саюзнікі занялі раён Мульдэ, Рурскі «мяшок» на 9,5 кіламетраў.

Саюзныя часці знаходзяцца ў 24 кіламетрах ад Нюрнберга.

У выніку злучэння ў Везеры часці саюзнікаў, якія прасоўваліся з поўдня і з поўначы, Рурскі «мяшок» раззрэзан на дзве часткі.

За 14 красавіка саюзнікамі ўзяты ў Заходнім фронце 87.779 палонных.

ПАВЕДАМЛЕННЕ ШТАБА ЗЛУЧАНЫХ СІЛ САЮЗНІКАЎ НА МІЖЗЕМНАМОРСКІМ ТЭАТРЫ ВАЕННЫХ ДЗЕЯННЯЎ

ЛОНДАН, 16 красавіка. (ТАСС). У паведамленні штаба ўзброеных сіл саюзнікаў на міжземнаморскім тэатры ваенных дзеянняў гаворыцца, што часці 8-й арміі саюзнікаў прадаўжаюць наступленне на захадзе ад возера Комакіо. Англійскія войскі ... Італія ... 5-й арміі ...

НАЛЁТЫ АНГЛІЙСКАЙ АВІЯЦЫІ НА ПОТСДАМ І БЕРЛІН

ЛОНДАН, 16 красавіка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, у ноч на 15 красавіка самалёты англійскай авіяцыі падвергалі жорсткай бамбардыроўцы важны нямецкі транспартны вузел Потсдам, які знаходзіцца прыкладна ў 29 мілях на захадзе ад Берліна.

ЛОНДАН, 16 красавіка. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае, што ў ноч на 16 красавіка бамбардыроўшчыкі англійскай авіяцыі зрабілі налёт на Берлін.

НАЛЁТЫ АНГЛІЙСКАЙ АВІЯЦЫІ НА БЕРЛІН

ЛОНДАН, 16 красавіка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, у ноч на 16 красавіка англійскія самалёты зрабілі тры налёты на Берлін, якія прадаўжаліся каля 2 гадзін. Экіпажы англійскіх самалётаў бачылі ў Потсдаме пажары, што ўзніклі ў часе налёту, які быў зроблен у ноч на 15 красавіка.

АПЕРАЦЫІ САЮЗНІКАЎ ПА ЛІКВІДАЦЫІ НЯМЕЦКІХ АЧАГОЎ СУПРАЦІЎЛЕННЯ НА УЗБЯРЭЖЖЫ ФРАНЦЫІ

ЛОНДАН, 15 красавіка. (ТАСС). Спецыяльны карэспандэнт агенцтва Рэйтэр, які знаходзіцца пры штабе вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў паведамляе, што 15 красавіка пачалося наступленне сухапутных марскіх і авіяцыйных сіл саюзнікаў, якое мае мэтай знішчэнне германскіх ачагоў супраціўлення на заходнім узбярэжжы Францыі, у якіх, як мяркуюць, знаходзіцца да 100.000 немцаў.

Адказны рэдактар
В. САМУЦІН.

Сёння ў тэатрах і кіно:

Беларускі Дзяржаўны ордэна Леніна тэатр оперы і балета

Дж. Расіні

ПРЭМ'ЕРА

Севільскі цырульнік

опера ў 3-х дзеях.

Пачатак у 19 гадзін 30 хвілін. Каса адкрыта з 14 гадзін.

Кінотэатр «Першы»
«КРЫМСКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ»
Пачатак сеансаў у 12, 14, 16, 18, 20, 22 гадз.

Кінотэатр «Беларусь»
«ТРЫНАЦЦАЦЬ»
Журнал «НАВІНЫ ДНЯ» № 7
Пачатак сеансаў у 12. 13 г. 50 м., 15 г. 30 м., 17 г. 15 м., 19 г. 5 м., 21 гадз.

Кінотэатр «Радзіма»
«МАЯ ЛЮБОЎ»
Пачатак сеансаў у 20, 22 гадз.

Дзіцячы кінотэатр
1. «ТВАР ФЮРЭРА»
2. «СТАРЫ МЛЫН»
3. «КАЗКА ПРА ЦАРА САЛТАНА»
4. Кіножурнал «НА СТАДЫЁНЕ ДЫНАМА».
Пачатак сеансаў у 10, 11 г. 30 м., 13 г 15 м., 14 г. 45 м., 16 г. 30 м., 18 г. 15 м.

МІНСКАМУ АДДЗЯЛЕННЮ ГАЛОЎСНАБА НКМП
патрабуюцца:
галоўны бухгалтар, экспедытар, шофер, вартаўнікі і рабочыя.
ЗВЯРТАЦЦА ПА АДРАСУ: г. Мінск, Смаленская, 13.

Мастацка-афармленчыя майстэрні
БЕЛАРУСКАГА АДДЗЯЛЕННЯ МАСТАЦКАГА ФОНДУ СССР
прымаюць ад арганізацый і ўстаноў заказы
НА ВЫРАБ ПАРТРЭТАЎ (маслам і сухой кісцю), ПАННО, ПЛАКАТАЎ, на СКУЛЬПТУРНЫЯ РАБОТЫ, а таксама на МАСТАЦКАЕ АФАРМЛЕННЕ КЛУБАЎ, ПЛОШЧАЎ, СКВЕРАЎ і іншыя МАСТАЦКА-АФАРМЛЕНЧЫЯ РАБОТЫ.
Работы выконваюцца кваліфікаванымі мастакамі.
ЗАКАЗЫ НА ВЫКАНАННЕ МАСТАЦКА-АФАРМЛЕНЧЫХ РАБОТ ДА 1-га МАЯ ПРЫМАЮЦЦА ДА 20 КРАСАВІКА г. г.
Адрас майстэрні: Мінск, Акцябрская, 33
ДЫРЭКЦЫЯ.

ВЫЙГРЫШНЫЯ ЎКЛАДЫ Ў АШЧАДНЫЯ КАСЫ

АФІЦЫЯЛЬНАЯ ТАБЛІЦА

АБ'ЕДНАНАГА ТЫРАЖА ВЫЙГРЫШАЎ, ЯКІ АДБЫЎСЯ 8 КРАСАВІКА 1945 ГОДА Ў Г. ГОМЕЛІ.

ВЫЙГРЫШЫ ВЫПАЛІ НА НАСТУПНЫЯ НУМАРЫ РАХУНКАЎ ПА ВЫЙГРЫШНЫХ УКЛАДАХ ВА ЎСІХ АШЧАДНЫХ КАСАХ ГОМЕЛЬСКАЙ, МАГІЛЕЎСКАЙ, БАБРУЙСКАЙ, ПАЛЕСКАЙ І ПІНСКАЙ АБЛАСЦЕЙ.

№№ рахункаў	Размер выйгрыша ў процантах да сярэдняй сумы ўклада	№№ рахункаў	Размер выйгрыша ў процантах да сярэдняй сумы ўклада
А—10	50% (пяцьдзесят проц.)	А—511	50% (пяцьдзесят проц.)
А—77	50% (пяцьдзесят проц.)	А—553	50% (пяцьдзесят проц.)
А—92	100% (сто проц.)	А—560	100% (сто проц.)
А—140	50% (пяцьдзесят проц.)	А—617	50% (пяцьдзесят проц.)
А—175	50% (пяцьдзесят проц.)	А—653	50% (пяцьдзесят проц.)
А—208	50% (пяцьдзесят проц.)	А—684	50% (пяцьдзесят проц.)
А—246	50% (пяцьдзесят проц.)	А—731	50% (пяцьдзесят проц.)
А—296	200% (дзвесце проц.)	А—783	50% (пяцьдзесят проц.)
А—353	50% (пяцьдзесят проц.)	А—822	50% (пяцьдзесят проц.)
А—386	50% (пяцьдзесят проц.)	А—856	50% (пяцьдзесят проц.)
А—423	50% (пяцьдзесят проц.)	А—895	50% (пяцьдзесят проц.)
А—468	50% (пяцьдзесят проц.)	А—955	50% (пяцьдзесят проц.)
		А—990	50% (пяцьдзесят проц.)

У ашчадных касах, дзе колькасць рахункаў больш тысячы, выйгралі ва ўсіх наступных тысячах тыя-ж нумары рахункаў, што і ў першай тысячы, г. зн. рахункі за №№ А-1010, А-1077, А-1092, А-2010, А-2077, А-2092 і г. д.

Старшыня тыражнай камісіі, загадчык Гомельскага абласнога фінансавага аддзела А. ПЕРАХОД.

Намеснікі старшыні тыражнай камісіі:
Адказны сакратар выканкома Гомельскага абласнога Совета дэпутатаў працоўных І. МЫШАК,
Начальнік Управлення дзяржпрацашчадкас і дзяржкрэдыта Гомельскай вобласці Б. ВОЛАХ.
Члены тыражнай камісіі:
Ф. Маяровіч, С. Беразоўскі, Л. Гузоўскі, І. Халфін, Л. Лявіцкі, Ф. Чарняўскі, А. Глікін, Л. Голубаў, І. Палікарповіч.
Адказны сакратар тыражнай камісіі Х. БРЭЙДЗІНА.

МІНСКАМУ АБЛАСНОМУ АПТЭКАЎПРАЎЛЕННЮ
патрабуюцца:
галоўны бухгалтар, бухгалтар-рэвізор, інспектар па нарыхтоўцы лякарственых траў і планавік.
ЗВЯРТАЦЦА ПА АДРАСУ: вул. Максіма Горкага, № 1, Аблаптэкаўпраўленне.

Мінскаму аўтагеннаму заводу
ПАТРАБУЮЦЦА:
інжынер або тэхнік-будаўнік, галоўны бухгалтар, бухгалтар, рахункавод-касір, рабочыя-будаўнікі: цесляры, сталяры, штукатуры, кровельшчыкі, газазваршчыкі, машыністы, электраманцёры, слесары па рамонту, грузчыкі, чорнарабочыя.
ЗВЯРТАЦЦА ПА АДРАСУ: Магілеўскае шасе, 4-ты кіламетр, да дырэкцыі завода.

Адкрыт прыём падпіскі

НА ШТОМЕСЯЧНЫ ЛІТАРАТУРНА-МАСТАЦКІ ЧАСОПІС
„ПОЛЫМЯ"
Орган Саюза совецкіх пісьменнікаў Беларускай ССР
ПАДПІСНАЯ ЦАНА:
на 3 мес. — 30 руб.
на 12 мес. — 120 руб.

НА ГАЗЕТУ
„Літаратура і мастацтва"
Орган Саюза совецкіх пісьменнікаў Беларускай ССР
Выходзіць 3 разы ў месяц.
ПАДПІСНАЯ ЦАНА:
на 1 мес. — 1 р. 50 к.
» 3 мес. — 4 р. 50 к.
» 9 мес. — 13 р. 50 к.

ПАДПІСКА НА ГАЗЕТУ «ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА» ПРЫМАЕЦЦА З 1 МАЯ І НА ЧАСОПІС «ПОЛЫМЯ»—З 1 СТУДЗЕНЯ 1945 г. УСІМІ ГАРАДСКІМІ І РАЁННЫМІ АДДЗЕЛАМІ «САЮЗДРУК».
ДЫРЭКЦЫЯ «САЮЗДРУК»

Рашэнне № 120

выканкома Мінскага гарадского Совета дэпутатаў працоўных

10 красавіка 1945 года гор. Мінск.

Аб адначасовым уліку гарадского жыллёвага фонда

У адпаведнасці з распараджэннем Совета Народных Камісараў Саюза ССР ад 8 студзеня 1945 года за № 344-р і распараджэннем Совета Народных Камісараў Беларускай ССР ад 7 сакавіка 1945 года за № 565, выканком Мінскага гарадского Совета дэпутатаў працоўных РАШАЕ:

1. Абавязаць горстатупраўленне (тав. Галалоб) сумесна з Горжылупраўленнем (тав. Сенкевіч) правесці адначасовы ўлік усяго гарадского жыллёвага фонда па становішчу на 1 мая 1945 года.

2. Абавязаць кіраўнікоў прадпрыемстваў, арганізацый і ўстаноў горада Мінска, якія маюць на тэрыторыі горада жыллёвы фонд або жылыя пакоі ў адміністрацыйных будынках, не пазней 10 мая г.г. прадставіць раёінспектарам ЦСУ даныя аб жыллёвым фондзе па зацверджаных ЦСУ Дзяржплана СССР формах.

3. Абавязаць старшынь выканкомаў райсоветаў дэпутатаў працоўных:

а) падабраць і мабілізаваць на прадпрыемствах і ўстановах горада з 1 па 10 мая г.г. у распараджэнне раёінспектараў ЦСУ неабходную колькасць рахунковых работнікаў у якасці рэгістратараў жыллёвага фонда, які знаходзіцца ў асабістай уласнасці грамадзян;

б) прапанаваць начальнікам райжылупраўленняў правесці ўлік жыллёвага фонда мясцовых советаў праз домаўпраўляючых і актыў вулічкомаў.

4. Абавязаць Горстатупраўленне прадставіць вынікі ўліку жыллёвага фонда па гораду выканкому Мінскага гарадского Совета дэпутатаў працоўных не пазней 1 ліпеня г.г.

5. Данае рашэнне апублікаваць у друку.

Старшыня выканкома Мінскага гарадского Совета дэпутатаў працоўных К. БУДАРЫН.

Сакратар выканкома Мінскага гарадского Совета дэпутатаў працоўных О. ГАЙДУК.

АТ28195 АДРАС РЭДАКЦЫІ: г. Мінск, вул. Пушкіна, 55, 3-ці паверх. Тэлефоны: Адказнага рэдактара—149, Адказнага сакратара—156.